

Uppföljning av allmän och särskild kurs på folkhögskola i Skåne

En rapport om arbetsmarknads- och
studiedeltagande

Uppföljning av allmän och särskild kurs på folkhögskola i Skåne

Projektansvariga: Anders Bergquist, Oskar Ericson & Tobias Hedkvist

Rapport publicerad 2024

Innehåll

INLEDNING	4
Folkhögskola och regional utveckling	5
Allmän och särskild kurs i ett bredare perspektiv	6
METOD	7
Beskrivning av statistik och dataunderlag	7
Kurstyper och tillhörande grupper	7
Inkluderade deltagare	8
ANTAL DELTAGARE OCH DELTAGARE MED BEHÖRIGHET	9
Antal deltagare	9
Deltagare efter åldersgrupp	10
Deltagare efter inrikes/utrikes födda	12
Antal deltagare med behörighet	13
Allmän kurs	13
Särskild kurs	14
DELTAGARNAS BAKGRUND OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	16
Vid studiernas start	16
Socioekonomisk bakgrund	17
Vid studiernas avslut	19
SYSSELSÄTTNING OCH STUDIEDELTAGANDE	20
Allmän kurs	20
Yrkesutbildning särskild kurs	23
Övrig särskild kurs	25
HUVUDSAKLIG INKOMSTKÄLLA	27
Allmän kurs	27
Yrkesutbildning särskild kurs	28
Övrig särskild kurs	30
AVSLUTANDE DISKUSSION	31
REFERENSER	33
APPENDIX	34

Inledning

Folkhögskolan – med de två dominerande kurstyperna allmän och särskild kurs – är en unik utbildningsform för vuxna som ger deltagarna möjlighet till vidare studier, arbete och personlig utveckling och utgör på så sätt en resurs för att minska utbildningsklyftor och stärka kompetensförsörjningen i Skåne. På allmän kurs kan deltagarna få behörighet till fortsatta högskole- och yrkeshögskolestudier medan särskild kurs utgörs av ett brett utbud av profilkurser varav många är konst- och kulturförberedande utbildningar med estetisk inriktning och yrkesutbildningar.

Denna rapport fokuserar på deltagarnas arbetsmarknads- och studiedeltagande ett år innan påbörjade studier respektive två år efter avslutade studier på folkhögskola i Skåne. Därutöver undersöks antalet unika deltagare och deltagare med behörighet på respektive kurstyp liksom deltagarnas bakgrund och förutsättningar.

Avsikten med rapporten är att följa upp Region Skånes folkhögskolerapport från 2019 men att utöver allmän kurs även inkludera deltagarna på särskild kurs. Rapporten avser även att utifrån ett arbetsmarknads- och studiedeltagandeperspektiv svara på frågan hur det gått för *alla* deltagare som studerat på folkhögskola i Skåne, alltså inte enbart för de som antingen fått behörighet på allmän kurs eller avslutat med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning på särskild kurs, utan även för de deltagare som antingen avbrutit eller avslutat sina studier utan behörighet eller intyg. Då inriktningen på särskild kurs varierar har en uppdelning i yrkesutbildning särskild kurs och övrig särskild kurs gjorts.

Rapporten visar att deltagarna på allmän och särskild kurs till stora delar skiljer sig åt. På allmän kurs är deltagarna yngre och en högre andel är utrikes födda. Deltagarna på allmän kurs står överlag längre från arbetsmarknaden, har en lägre utbildningsnivå och socioekonomisk status året innan påbörjade studier. En majoritet av deltagarna på särskild kurs är kvinnor medan könsfördelningen är mer jämnt fördelad på allmän kurs.

För de som genomgått allmän kurs visar resultaten att en högre andel deltagare antingen arbetar eller studerar efter studier på folkhögskola. Av de som avslutade med behörighet går många vidare till eftergymnasiala utbildningar medan sysselsättningsgraden för de deltagare som antingen avbröt eller avslutade utan behörighet ökar markant två år efter avslutade studier. Deltagare som avslutade med behörighet har en betydligt starkare anknytning till arbetsmarknaden redan från start och en stor andel av de som avbröt eller avslutade utan behörighet studerade SFI året innan påbörjade studier.

Även bland deltagare på yrkesutbildning särskild kurs sker en tydlig förändring för de som avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning för vilka sysselsättningsgraden två år efter avslutade studier ökar kraftigt. För de som avbröt eller avslutade utan intyg är sysselsättningsgraden efter avslutade studier något lägre men denna grupp tenderar att ha en starkare anknytning till arbetsmarknaden redan från start.

Förändringen för de som gått ut övrig särskild kurs är bara marginell, vilket tyder på att denna inriktning skiljer sig från de övriga. En stor andel av kurserna på övrig särskild kurs är konst- och kulturförberedande utbildningar med estetisk inriktning.

Folkhögskola och regional utveckling

Folkbildningen har en lång tradition i Sverige med historisk koppling till landets folkrörelser och demokratins uppbyggnad. 1868 grundades de tre första folkhögskolorna i Sverige i syfte att stärka allmän medborgerlig bildning inom bondeklasserna. Två av dessa folkhögskolor, Önnestad och Hvilan (nuvarande Tora Vega), inrättades i Skåne.

Redan 1872 beslutade riksdagen att införa statsbidrag till folkhögskolan och att stödet skulle ges "utan att bindas av statliga reglementen" (1). I dag finansieras folkhögskolan till största del av det statliga folkbildningsanslaget som fördelas av Folkbildningsrådet och statliga riktade bidrag. Därutöver tillkommer anslag från regionerna (2). Det statliga grundbidraget till skånska folkhögskolor uppgick 2022 till 377 miljoner kronor, medan Region Skånes bidrag samma år uppgick till 44 miljoner kronor till folkhögskolor i regionen samt nio miljoner kronor till folkhögskolor utanför regionen för deltagare folkbokförda i Skåne (så kallat mobilitetstöd) (3, 4). De regionala bidragen kommer successivt att öka i Skåne fram till 2026 då målsättningen är att ersättningen från Sveriges samtliga regioner ska ligga på en enhetlig nivå. Bidragen från Region Skåne baseras på en ersättning per deltagarvecka, där en deltagarvecka motsvarar fem dagars heltidsstudier. 2024 är stödet per deltagarvecka 410 kronor. Till 2026 förväntas stödet utgöra 25 procent av den statliga finansieringen.

2023 tillkom ytterligare en folkhögskola i Skåne, Södra folkhögskolan i Helsingborg, vilket gör att det totala antalet folkhögskolor i Skåne numera är 19.¹ Från och med 2023 är samtliga Skånes folkhögskolor samlade i föreningen Skånes folkhögskolor i samverkan.

Folkhögskolans två dominerande kurstyper är allmän kurs och särskild kurs. En tredje vanlig kurstyp som folkhögskolan bedriver är kort kurs. Kort kurs är upp till tre veckor lång och innefattar kurser med varierande innehåll av både estetisk och praktisk karaktär. Vid sidan av dessa kurser bedriver flertalet folkhögskolor även svenska för invandrare (SFI), etableringskurser och studiemotiverande kurser (SMF). Studietiden för deltagare på allmän kurs varierar från minst 35 veckor till tre år eller mer beroende på studietakt. Grundläggande behörighet till högskolestudier kräver tre års studier totalt och kan vara en kombination av gymnasiestudier, folkhögskolestudier och tillgodoräknande av arbetslivserfarenhet. Studietiden på särskild kurs är vanligtvis 2–4 terminer eller 1 + 1 år.

Folkhögskolan är väl anpassad för grupper som haft svårt att hitta sin väg i andra utbildningar. För dessa kan folkhögskolan vara ett steg i ett livslångt lärande och bygga tillit till den egna förmågan att utvecklas. Detta vidare uppdrag som folkhögskolan har understryks också i statens mål och syfte med stödet till folkhögskolan, där ett av fyra mål som anges är att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. De övriga målen är att folkhögskolan ska bidra till att stärka och utveckla demokratin, skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen och bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet (5).

Folkhögskolan är en resurs för regional utveckling och regionens 19 folkhögskolor erbjuder en alternativ väg till studier och arbete jämfört med det övriga utbildningssystemet. Genom en

¹ Se Appendix A för en lista över Skånes folkhögskolor

friare pedagogik, med möjlighet att anpassa undervisningen till deltagarnas förutsättningar, kan personer med kort eller ingen studiebakgrund fångas upp. Skåne har i dag en av de lägsta andelarna förvärvsarbete i riket, i det sammanhanget kan folkhögskolorna bidra till ökad sysselsättning och stärka regionens långsiktiga kompetensförsörjning.

I september 2016 tog regionala utvecklingsnämnden och kulturnämnden i Region Skåne beslut om en gemensam överenskommelse med folkbildningen i Skåne (representerade av Föreningen Skånes folkhögskolor i samverkan och Föreningen Skånes Studieförbund i samverkan [SISAM]) som syftar till att stärka folkbildningens roll i samhällsutvecklingen och det regionala utvecklingsarbetet. Med fokus på sju gemensamma tematiska områden – demokrati, integration, mångfald, kompetensförsörjning och arbetsmarknad, kultur, miljö och folkhälsa – ska överenskommelsen bidra till förverkligandet av statens fyra syften för folkbildningen och Region Skånes utvecklingsstrategi ”Det öppna Skåne 2030” (6).

Allmän och särskild kurs i ett bredare perspektiv

Denna rapport fokuserar på arbetsmarknads- och studiedeltagande för deltagare som avslutat sina studier på allmän och särskild kurs, men folkhögskolan har ett bredare bildningsuppdrag än att enbart ge behörighet till vidare eftergymnasiala studier eller yrkesbehörighet.

Folkhögskolan möter stora grupper av deltagare som inte har förutsättningar eller ambition att nå dessa mål. Det gäller inte minst gruppen med funktionsnedsättning som på nationell nivå under 2022 utgjorde 35 procent av deltagarna på allmän kurs och 13 procent av deltagarna på särskild kurs (detta inkluderar även deltagare från särskolor och deltagare med olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar varav många inte klarar en fullständig studiegång) (7). Det gäller också till viss del ett antal deltagare på i synnerhet övrig särskild kurs med estetisk inriktning där målet med studierna kan vara att under en begränsad tid få möjlighet att förkovra sig inom ett område man är intresserad av. Den relativt låga behörighetsgraden på allmän kurs kan även till viss del förklaras av en hög andel nytillkomna utrikes födda, varav en del har svårigheter att lära sig både svenska och engelska vilket är ett krav för att få behörighet.

Metod

Detta avsnitt beskriver vilket dataunderlag som ligger till grund för analyserna och hur kurstyper och gruppindelningar har definierats.

Beskrivning av statistik och dataunderlag

Dataunderlaget i denna rapport är uteslutande baserat på uppgifter från SCB. Olika datakällor från SCB har använts i rapportens olika delar vilket gör att antalet individer som ingår i respektive analys kan variera något. De olika datakällor som använts är följande:

- Den deskriptiva delen över antalet deltagare på folkhögskolan i avsnittet ”Antal deltagare och deltagare med behörighet” är baserat på antalet *unika* deltagare, vilket skiljer sig från SCB:s officiella folkhögskolestatistik som redovisar antalet deltagare totalt. För att undvika röjande av enskilda individer redovisas ej antalsuppgifter som understiger fem individer.
- Den deskriptiva delen över antalet deltagare med behörighet på allmän respektive särskild kurs i avsnittet ”Antal deltagare och deltagare med behörighet” är baserad på SCB:s officiella folkhögskolestatistik. Även här redovisas ej antalsuppgifter som understiger fem individer.
- I övriga analyser används longitudinella uppföljningar på individnivå mellan 2008–2021 baserat på SCB:s registerdata. I denna data ingår endast individer som är folkbokförda i Sverige.

Skillnaden mellan de olika datakällorna är marginell och bedöms inte ha någon större påverkan på slutsatserna i analysen.

Kurstyper och tillhörande grupper

Denna del avser analyserna i avsnitten ”Deltagarnas bakgrund och förutsättningar”, ”Syssetsättning och studiedeltagande” och ”Huvudsaklig inkomstkälla”.

Analyserna över deltagare på allmän kurs är baserad på data i perioden 2008–2021 och deltagarna delas in tre grupper:

- De som avslutade sina studier med grundläggande behörighet för högskole- och yrkeshögskolestudier.
- De som avslutade sina studier utan grundläggande behörighet till högskole- och yrkeshögskolestudier.
- De som avbröt sina studier.

Då särskild kurs utgörs av ett brett utbud av olika profilkurser varav en hög andel är yrkesutbildningar har en avgränsning gjorts till att dela upp särskild kurs i två huvudgrupper:

- Yrkesutbildning särskild kurs.
- Övrig särskild kurs.

Metod

- I avsnittet ”Deltagarnas bakgrund och förutsättningar” delas övrig särskild kurs in i ytterligare två grupper; estetisk särskild kurs och ej estetisk särskild kurs.

För att kunna särskilja deltagarna på särskild kurs som gått yrkesutbildning från de som inte gjort det är analyserna för särskild kurs baserade på data i perioden 2018–2021. Innan 2018 fanns det ingen möjlighet att göra denna uppdelning.

Deltagarna som gått yrkesutbildning särskild kurs delas in två grupper:

- De som avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial utbildning.
- De som avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial utbildning (att dessa två grupper slås ihop beror på få observationer).

Deltagarna som gått övrig särskild kurs delas in två grupper:

- De som fullföljde sina studier (på övrig särskild kurs ges inte någon behörighet eller intyg om fullföljd eftergymnasial utbildning).
- De som avbröt sina studier.

Avgränsningen för analyserna i avsnitten om ”Sysselsättning och studiedeltagande” och ”Huvudsaklig inkomstkälla” är satt till två år efter avslutade studier respektive ett år innan påbörjade studier. I analyserna två år efter avslutade studier undersöks de som avslutade sina studier enligt grupperna beskrivna ovan. I analyserna ett år innan påbörjade studier undersöks de som någon gång under sin studietid avslutade sina studier enligt samma grupper beskrivna ovan.

Inkluderade deltagare

De generella inklusionskriterierna för individerna i analyserna är följande:

- Individerna ska vara mellan 22–60 år vid året för studiernas påbörjande. Åldersavgränsningen är gjord för att exkludera de deltagare som studerade på gymnasiet året innan påbörjade studier och för att deltagare som påbörjar studier efter 60 års ålder antas drivas av andra anledningar än framtida sysselsättning och studiedeltagande.
- Antalet studiedagar ska vara minst 20 för de som:
 - Avslutade sina studier med behörighet på allmän kurs.
 - Avslutade sina studier med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning på särskild kurs.
 - Avbröt studierna.
- Antalet studiedagar ska vara minst 175 för de som avslutade sina studier utan behörighet på allmän kurs, avslutade sina studier utan intyg om fullföljd eftergymnasial utbildning på yrkesutbildning särskild kurs eller fullföljde sina studier på övrig särskild kurs. Gränsen är satt för att återspegla de minst 35 studieveckor (motsvarande 175 studiedagar) som krävs för att få studieomdöme.
- Individerna kan inte ha gått på folkhögskolans allmänna eller särskilda kurs året innan studierna påbörjades (de kan däremot ha gått folkhögskolans studieförberedande inriktning). Denna avgränsning är gjord för att definiera sammanhängande studietid.

Antal deltagare och deltagare med behörighet

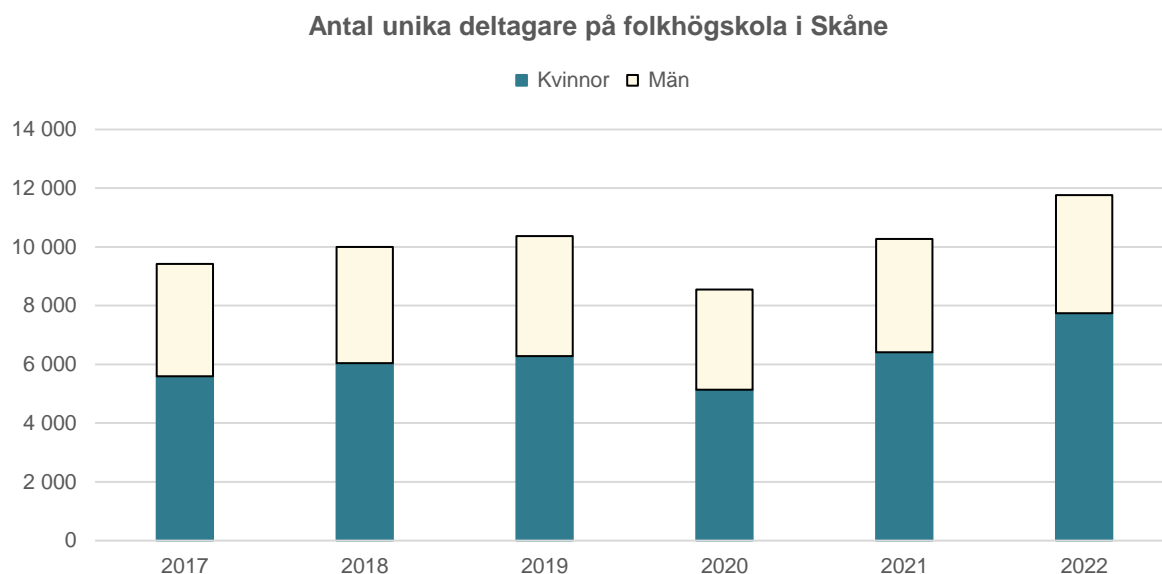
I detta avsnitt presenteras antalet unika deltagare på allmän, särskild och kort kurs samt antalet deltagare med behörighet på allmän och särskild kurs under perioden 2017–2022. Unika deltagare betyder att en deltagare bara kan räknas en gång per år på respektive kurstyp.

Antal deltagare

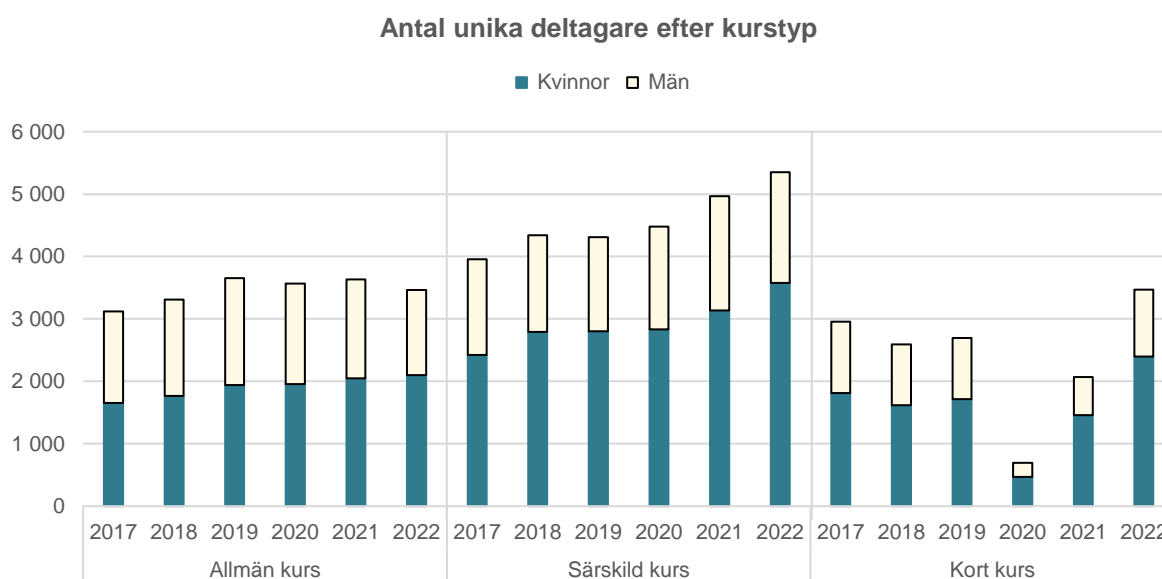
Antalet unika deltagare på folkhögskolan i Skåne har sedan 2017 generellt legat runt 10 000 per år (*Figur 1*). Det första pandemiåret 2020 sticker ut med ett betydligt lägre deltagande vilket till största del kan förklaras av en kraftig nedgång i deltagandet på kort kurs (*Figur 2*). Även 2022 sticker ut i jämförelse, med nästan 11 800 deltagare totalt. Antalet män har varit förhållandevis jämnt under perioden med ungefär 4 000 deltagare per år, medan antalet kvinnor ökat markant de senaste åren. Från att tidigare ha varit runt 6 000 deltagare per år uppgick antalet kvinnor till nära 7 800 deltagare 2022, vilket motsvarar två tredjedelar av det totala deltagandet det året.

Staten har sedan 2018 tillfört folkhögskolan extra platser till de långa kurserna (allmän och särskild kurs) inklusive särskilda yrkesutbildningsplatser, vilket inneburit en kraftig expansion av deltagandet. Under pandemiåren tillfördes dessutom ytterligare platser till yrkesutbildningar. 2022 beslutade riksdagen att de utökade platserna som tillkom under pandemiåren skulle dras tillbaka, för Skånes del beräknas detta leda till en minskning med 15% av deltagandet på yrkesutbildningar till 2023 (8).

Antalet unika deltagare på allmän kurs har varit förhållandevis jämnt under perioden med runt 3 500 deltagare per år (*Figur 2*). Andelen kvinnor på allmän kurs är något högre än andelen män, men den relativa skillnaden mellan könen är inte lika tydlig här som på särskild kurs och kort kurs. Antalet unika deltagare på särskild kurs har sett en årlig successiv ökning från runt 4 000 deltagare 2017 till nära 5 300 deltagare 2022. Det är framför allt en kraftig tillströmning av kvinnor som föranlett den totala ökningen. Antalet unika deltagare på kort kurs sjönk markant under pandemiåren men återhämtade sig starkt 2022 med ett totalt deltagande runt 3 500. Även på kort kurs är andelen kvinnor betydligt högre än andelen män.

Figur 1: Antal unika deltagare på folkhögskola i Skåne 2017–2022. Kurstyperna som innefattas är allmän kurs, särskild kurs och kort kurs. **Källa:** SCB

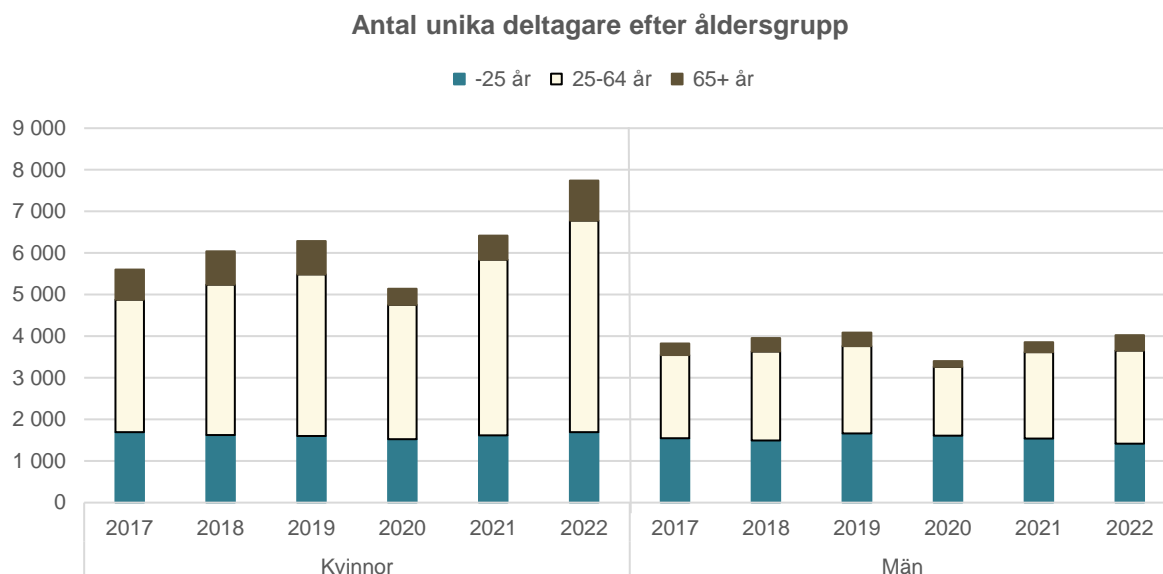
Figur 2: Antal unika deltagare på folkhögskola i Skåne 2017–2022 efter kurstyperna allmän kurs, särskild kurs och kort kurs. Notera att samma individ kan delta i flera olika kurstyper under ett år. **Källa:** SCB

Deltagare efter åldersgrupp

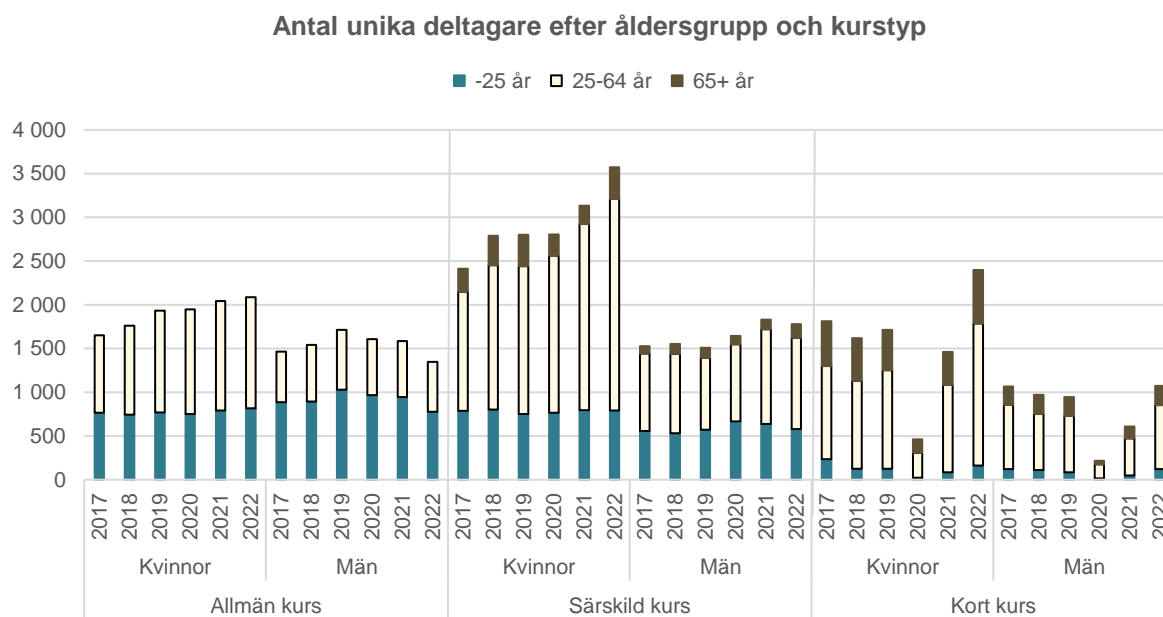
Antalet unika deltagare i åldersgruppen under 25 år har under perioden varit ungefär densamma för båda könen, med ett årligt deltagande runt 1 600 (Figur 3). Den stora majoriteten av deltagarna tillhör åldersgruppen 25–64 år, särskilt bland kvinnor och det är också i denna grupp som en kraftig ökning skett de senaste åren. Antalet kvinnor över 65 år är betydligt högre än motsvarande grupp för män.

Åldersfördelningen på de olika kurstyperna skiljer sig åt (Figur 4). På allmän kurs är deltagarna generellt yngre med en hög andel under 25 år. Noterbart är att andelen män under

25 år på allmän kurs är högre än motsvarande grupp för kvinnor. På särskild kurs och kort kurs är en stor majoriteten av deltagarna kvinnor i åldersgruppen 25–64 år. Äldre kvinnor över 65 år utgör även en betydande del av deltagarna på kort kurs.

Figur 3: Antal unika deltagare på folkhögskola i Skåne 2017–2022 efter åldersgrupp. **Källa:** SCB

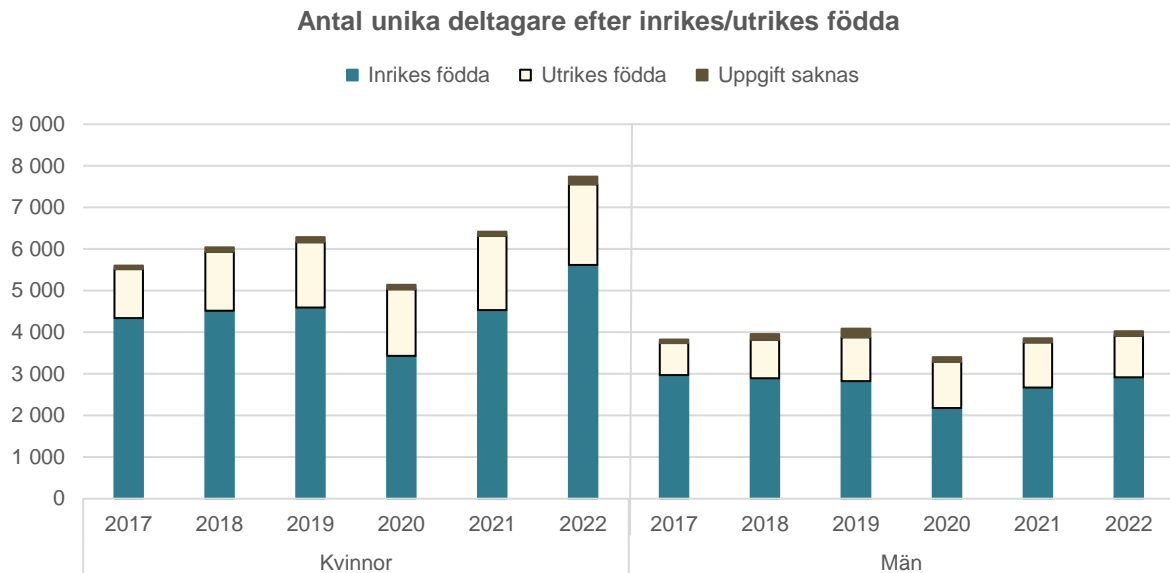

Figur 4: Antal unika deltagare på folkhögskola i Skåne 2017–2022 efter åldersgrupp och kurstyp. Notera att samma individ kan delta i flera olika kurstyper under ett år. **Källa:** SCB

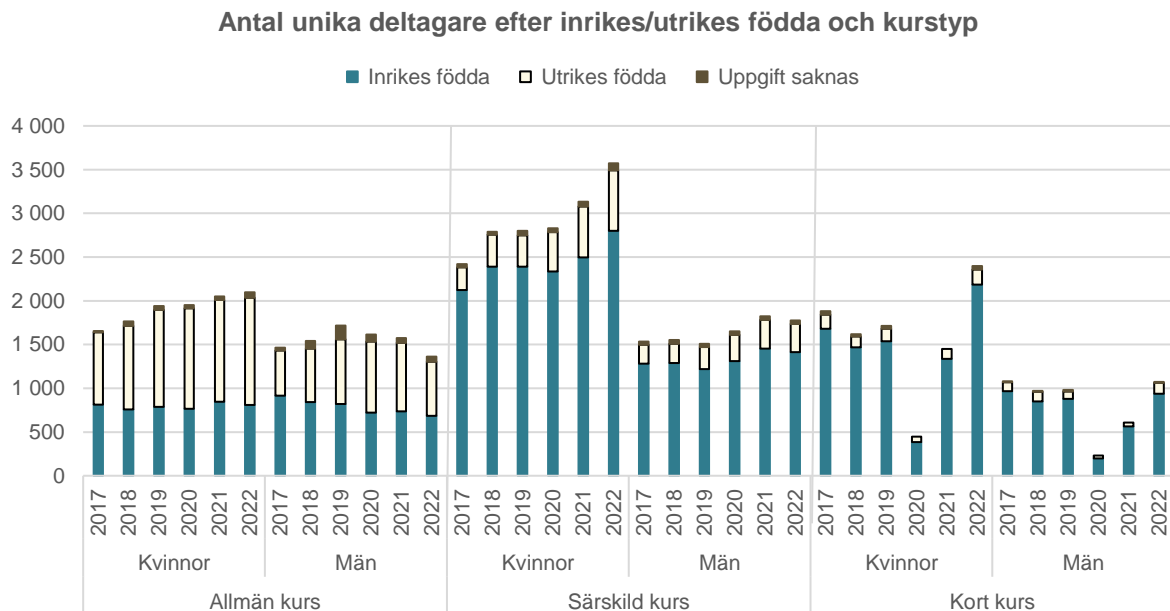
Deltagare efter inrikes/utrikes födda

En majoritet av deltagarna är inrikes födda även om antalet utrikes födda årligen successivt ökat något (Figur 5). Antalet inrikes födda deltagare har varit förhållandevis jämnt fördelat under perioden, bortsett från inrikes födda kvinnor som ökade kraftigt 2022.

På allmän kurs utgör utrikes födda en hög andel av deltagarna, i synnerhet bland kvinnor (Figur 6). På särskild kurs och kort kurs är en tydlig majoritet av deltagarna inrikes födda.

Figur 5: Antal unika deltagare på folkhögskola i Skåne 2017–2022 efter inrikes/utrikes födda. **Källa:** SCB

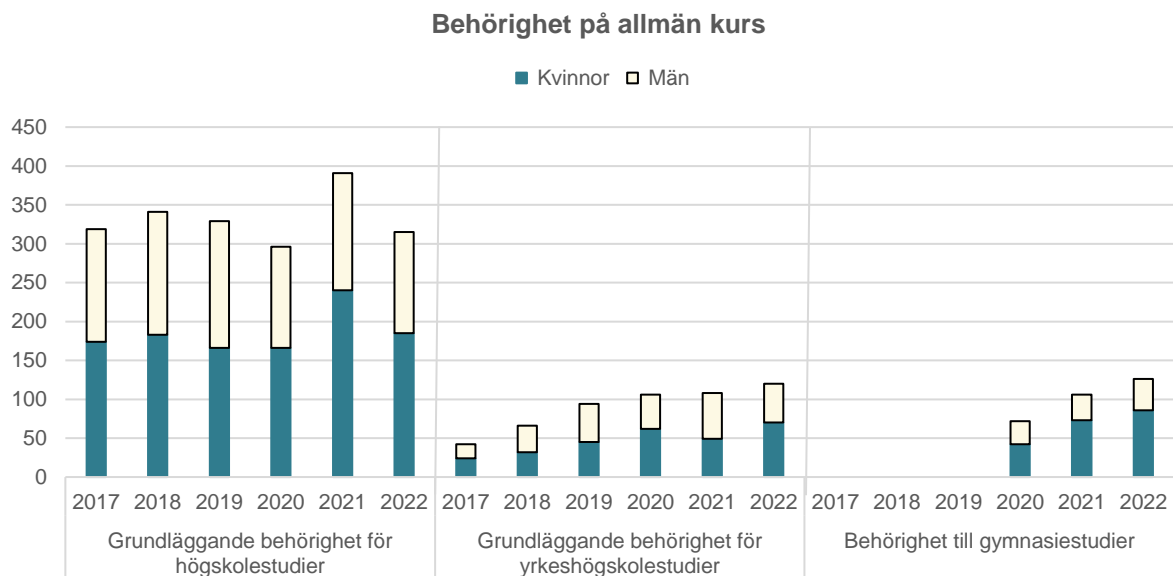

Figur 6: Antal unika deltagare på folkhögskola i Skåne 2017–2022 efter inrikes/utrikes födda och kurstyp. Notera att samma individ kan delta i flera olika kurstyper under ett år. **Källa:** SCB

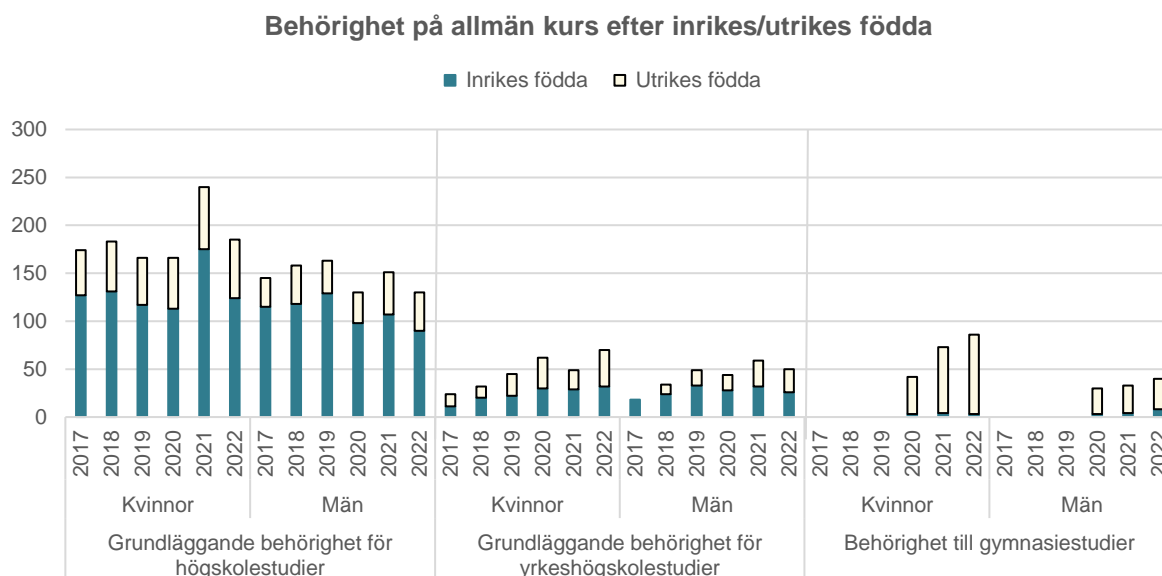
Antal deltagare med behörighet

Allmän kurs

Varje år får uppskattningsvis 300–400 deltagare på folkhögskolorna i Skåne grundläggande behörighet för högskolestudier (Figur 7). Det är något fler kvinnor även om fördelningen är relativt jämn mellan könen. Antalet deltagare med grundläggande behörighet för yrkeshögskolor och behörighet till gymnasiestudier har successivt ökat under perioden och under de senaste åren uppgått till drygt 100 deltagare per år för respektive behörighet. Det är till största del inrikes födda som erhåller grundläggande behörighet för högskolestudier medan utrikes födda i stort sett utgör hela gruppen som får behörighet till gymnasiestudier (Figur 8). Andelen utrikes och inrikes födda som får grundläggande behörighet för yrkeshögskolestudier är förhållandevis jämnt fördelad.

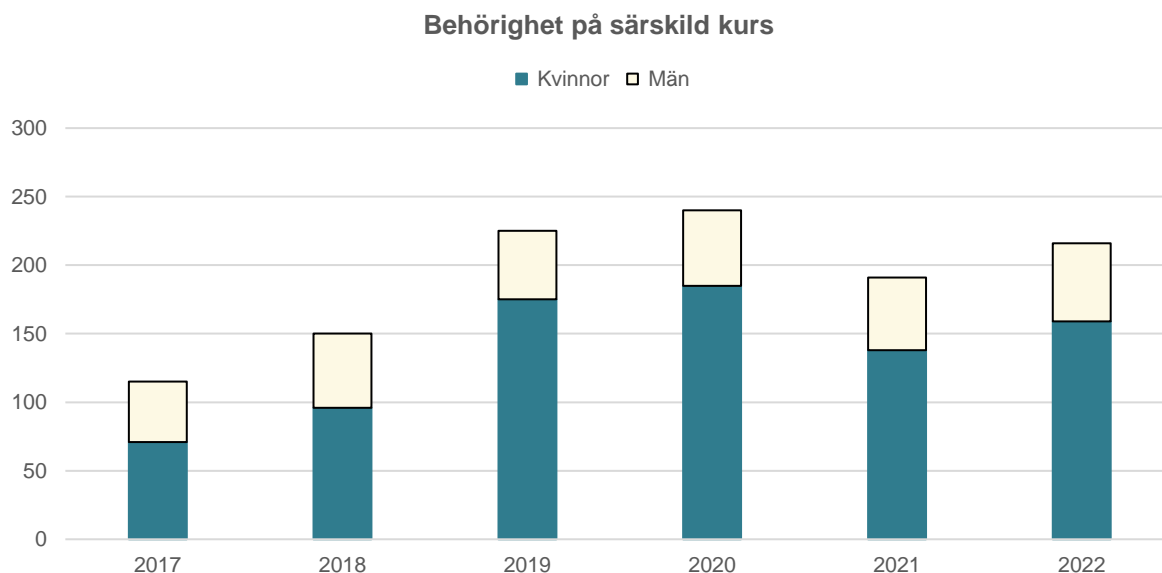
Figur 7: Antalet deltagare på allmän kurs med behörighet på folkhögskola i Skåne 2017–2022. Notera att ett fåtal individer kan ha erhållit grundläggande behörighet för yrkeshögskolestudier och högskolestudier under samma år. Behörighet till gymnasiestudier rapporterades inte 2017–2019. **Källa:** SCB Folkhögskolestatistik

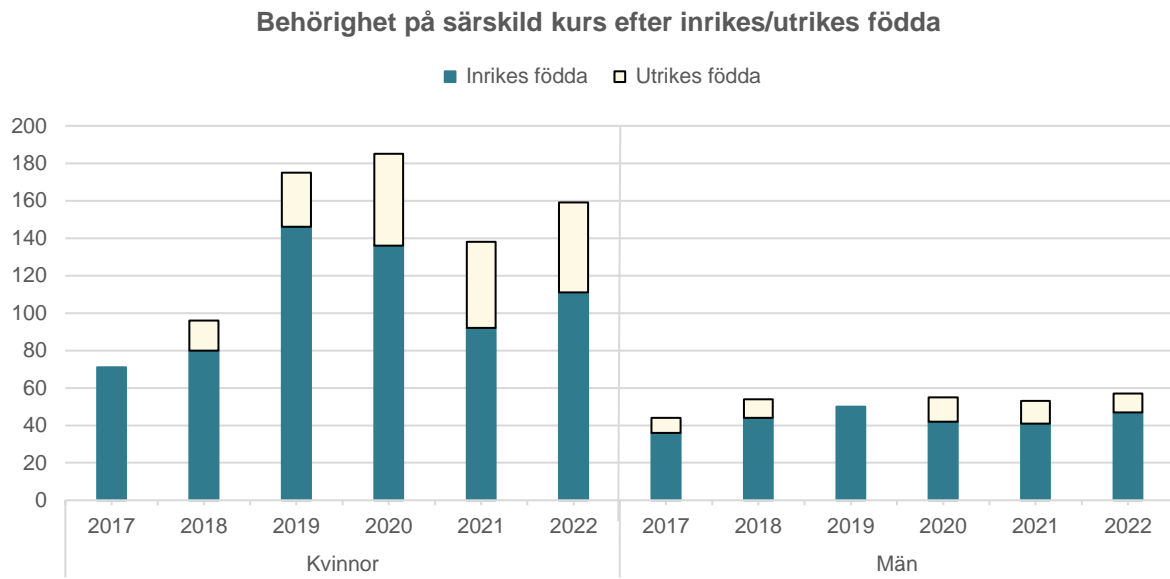
Figur 8: Antalet deltagare på allmän kurs med behörighet på folkhögskola i Skåne 2017–2022 efter inrikes/utrikes födda. **Källa:** SCB Folkhögskolestatistik

Särskild kurs

På särskild kurs erhålls behörighet genom intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning. Antalet deltagare med behörighet på särskild kurs har ökat kraftigt jämfört med 2017–2018 och under de senaste åren uppgått till uppemot 200–250 deltagare per år (Figur 9). En stor andel av dessa är kvinnor. Det är framför allt inrikes födda kvinnor som erhåller behörighet även om utrikes födda kvinnor också utgör en betydande del (Figur 10). Antalet män som får behörighet på särskild kurs har under perioden varit runt 50 deltagare per år och till största del utgjorts av inrikes födda.

Figur 9: Behörighet på särskild kurs genom intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning på folkhögskola i Skåne 2017–2022. **Källa:** SCB Folkhögskolestatistik

Figur 10: Behörighet på särskild kurs genom intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning efter inrikes/utrikes födda på folkhögskola i Skåne 2017–2022. **Källa:** SCB Folkhögskolestatistik

Deltagarnas bakgrund och förutsättningar

I detta avsnitt undersöks deltagarnas bakgrund och förutsättningar året innan studierna på folkhögskola påbörjas och året när studierna avslutas. Fyra kurs typer studeras: allmän kurs, yrkesutbildning, estetisk kurs och ej estetisk särskild kurs.²

Under 2010-talet har antalet nybörjare per år på allmän kurs varit mellan 750 och 1 000 deltagare, omkring 250 på estetisk kurs, knappt 500 på yrkeskurserna och mellan 500 och 750 på ej estetisk särskild kurs.

Vid studiernas start

Majoriteten av de som studerar på folkhögskolor i Skåne län bodde i Skåne året innan de påbörjade studierna. Högst andel från Skåne finns på allmän kurs och yrkesutbildning och lägst andel på kurser med estetisk inriktning. För samtliga kurs typer kommer lika många från Stockholms och Västra Götalands län som från övriga riket.

Utbildningsnivån för folkhögskolornas deltagare skiljer sig åt mellan de olika kurs typerna. Störst andel med högst grundskola som utbildningsnivå finns bland de som går allmän kurs, 60 procent av deltagarna, vilket är förväntat med tanke på kursinriktningarna mot grundskole- och gymnasiekompetens. Lägst andel med högst grundskoleutbildning finns bland deltagarna på yrkesutbildningar där de flesta har en gymnasieutbildning. På de estetiska kurserna är det ungefär lika stora andelar som har antingen grundskola, gymnasieutbildning eller eftergymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå.

På allmän kurs läser många in gymnasiekompetens, men trots detta har 10 procent av deltagarna en eftergymnasial utbildning redan från start. Detta beror på att många utrikes födda har validerat sin utbildning från hemlandet. De läser på folkhögskola för att lära sig svenska som andraspråk och för att lära sig om det svenska samhället.

Det finns en skillnad i utbildningsbakgrund mellan kvinnor och män. En större andel av kvinnorna har högre utbildning än männen och detta gäller samtliga kurs typer. På ej estetisk särskild kurs har 49 procent av kvinnorna och 38 procent av männen en eftergymnasial utbildning. Även på estetiska kurser är det en större andel kvinnor med eftergymnasial utbildning, 34 procent mot 22 procent för männen. På allmän kurs är andelen med grundskoleutbildning som högsta utbildning lika för män och kvinnor, medan det finns en större andel kvinnor som har en eftergymnasial utbildning. Även på yrkesutbildningarna är skillnaden mellan män och kvinnor liten, 20 procent av männen och 28 procent av kvinnorna har en eftergymnasial utbildning.

² I Appendix B redovisas ytterligare analyser

I avsnittet ”Antal deltagare och deltagare med behörighet” visades att andelen utrikes födda ökat sin andel av det totala deltagandet på folkhögskolorna i Skåne. Studeras antal år i Sverige blir skillnaderna ännu tydligare. En stor andel av de som går allmän kurs har varit i Sverige tio år eller kortare och i denna grupp har två tredjedelar varit i Sverige högst fem år. Ökningen av antalet deltagare på allmän kurs mellan 2016 och 2019 beror främst på deltagare som varit i Sverige högst fem år. Av deltagarna på estetiska kurser är andelen som varit i Sverige tio år eller kortare cirka 7 procent. På ej estetisk särskild kurs har andelen som bott i Sverige mellan sex och tio år i stort sett varit konstant sedan 2016. På ej estetisk särskild kurs har andelen utrikesfödda ökat något, men de utgör färre än 20 procent av alla deltagare. Andelen utrikesfödda på yrkesutbildningarna har ökat med 17 procentenheter mellan 2018 och 2020 varav hälften av ökningen består av de som varit i landet fem år eller kortare. 40 procent av de som går en yrkesutbildning är utrikesfödda.

Socioekonomisk bakgrund

Deltagarnas socioekonomiska bakgrund speglar deras sociala situation vilket också påverkar deras förutsättningar för studier. I detta avsnitt undersöks deltagarnas socioekonomiska bakgrund året före studierna.

Det är stora skillnader mellan deltagarnas anknytning till arbetsmarknaden på allmän kurs och särskild kurs. Deltagarna på allmän kurs har svagare anknytning till arbetsmarknaden än deltagarna på särskild kurs. Detta fördjupas i avsnittet om ”Syssetsättning och studiedeltagande”.

En individs bostadsområde kan vara en indikator på socioekonomisk bakgrund. Genom att beräkna medianinkomsten för samtliga Deso-områden³ i Sverige och klassificera dem i deciler kan ytterligare en indikation på individens socioekonomiska bakgrund studeras. Decilerna delas in i tre grupper: låginkomstområde (decil 1–3), medelinkomstområden (decil 4–7) och höginkomstområde (decil 8–10). Även denna variabel mäts året före deltagaren påbörjat studier på folkhögskola.

Skillnaderna mellan de olika kurstypernas socioekonomi speglas också av nybörjarnas boende. Hälften av nybörjarna på allmän kurs 2020 bodde i låginkomstområden. Detta kan jämföras med 25 procent av nybörjarna på estetisk kurs, 40 procent av nybörjarna på yrkesutbildning och 35 procent av nybörjarna på ej estetisk särskild kurs. Andelen nybörjare på allmän kurs som bor i socioekonomiskt svaga områden har ökat med tio procentenheter sedan 2016.

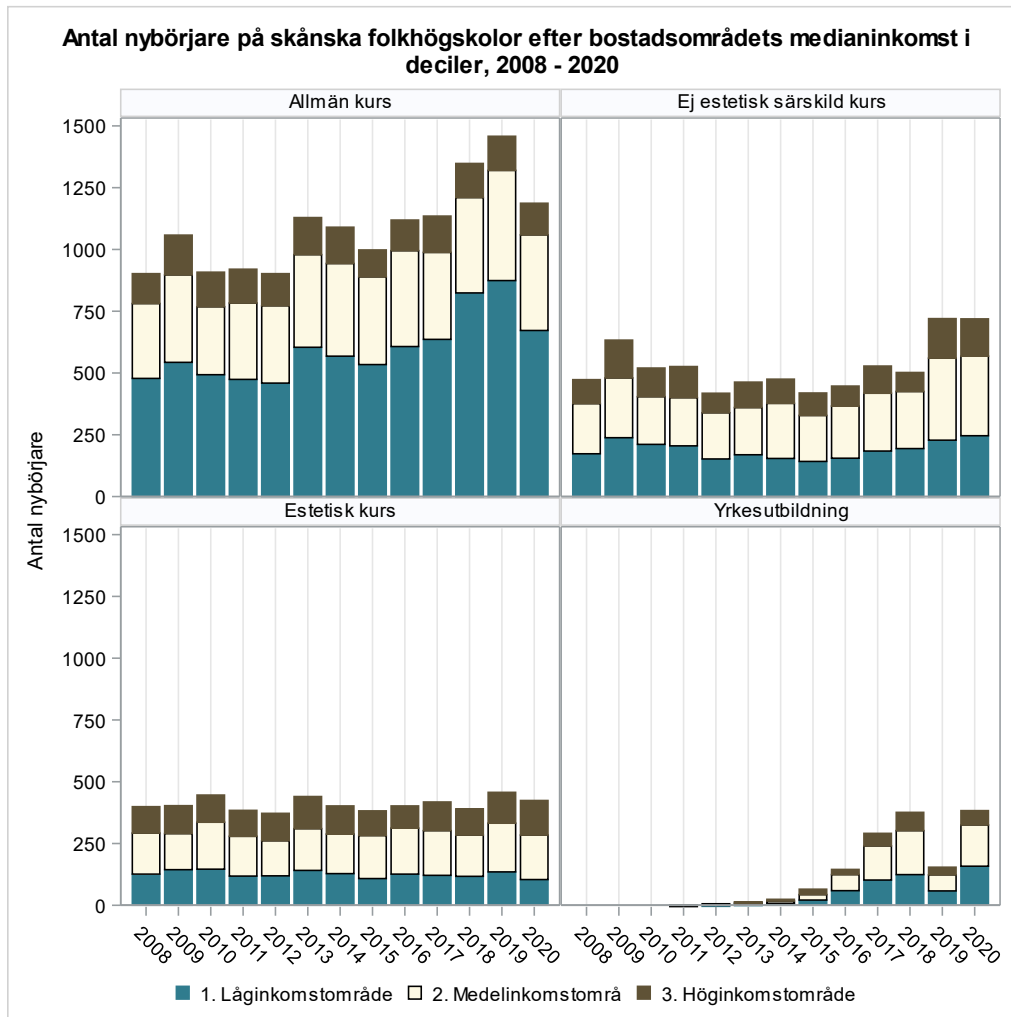
Nybörjarna på ej estetisk särskild kurs kommer från de flesta socioekonomiska områden. De skillnader som finns är att de 30 procent svagaste och 30 procent starkaste socioekonomiska områdena är underrepresenterade medan de medelstarka områdena har en något högre andel. Nybörjarna på estetiska kurser kommer till stor del från medel- och höginkomstområden medan nybörjarna på yrkesutbildningar tenderar att komma från låg- och medelinkomstområden.

Av nybörjarna på allmän kurs kommer en större andel kvinnor än män från socioekonomiskt svaga områden. Skillnaden mellan könen för estetisk och ej estetisk särskild kurs är små.

De socioekonomiska skillnaderna mellan nybörjarna på de olika kurstyperna är tydlig. De som börjar på allmän kurs har överlag sämre koppling till arbetsmarknaden och bor i högre grad i

³ SCB har delat upp Sverige i 6 000 områden med mellan 700 och 2 700 invånare. Indelningen tar hänsyn till de geografiska förutsättningarna och följer i möjligaste mån gator, vattendrag och järnvägar. Syftet är att möjliggöra studier på detaljerad geografisk nivå.

bostadsområden med sämre socioekonomisk standard. Nybörjarna på övrig särskilda kurs har en bättre koppling till arbetsmarknaden och bor i områden med högre socioekonomisk status. De som börjar på estetiska kurser har i allmänhet en bättre socioekonomisk status än deltagarna på de andra kursstyperna. Deltagarna på yrkesprogrammen har en något bättre socioekonomisk status än de som deltar på allmän kurs.

Figur 11. Antal nybörjare på skånska folkhögskolor efter bostadsområdets medianinkomst i deciler, 2008–2020. På yrkesutbildning visas endast de som avslutat sina studier 2018 eller senare, men studierna kan ha påbörjats tidigare. 2019 såg rapporteringen av yrkesutbildningar annorlunda ut jämfört med övriga år, därav nedgången i antal nybörjare detta år. **Källa: SCB**

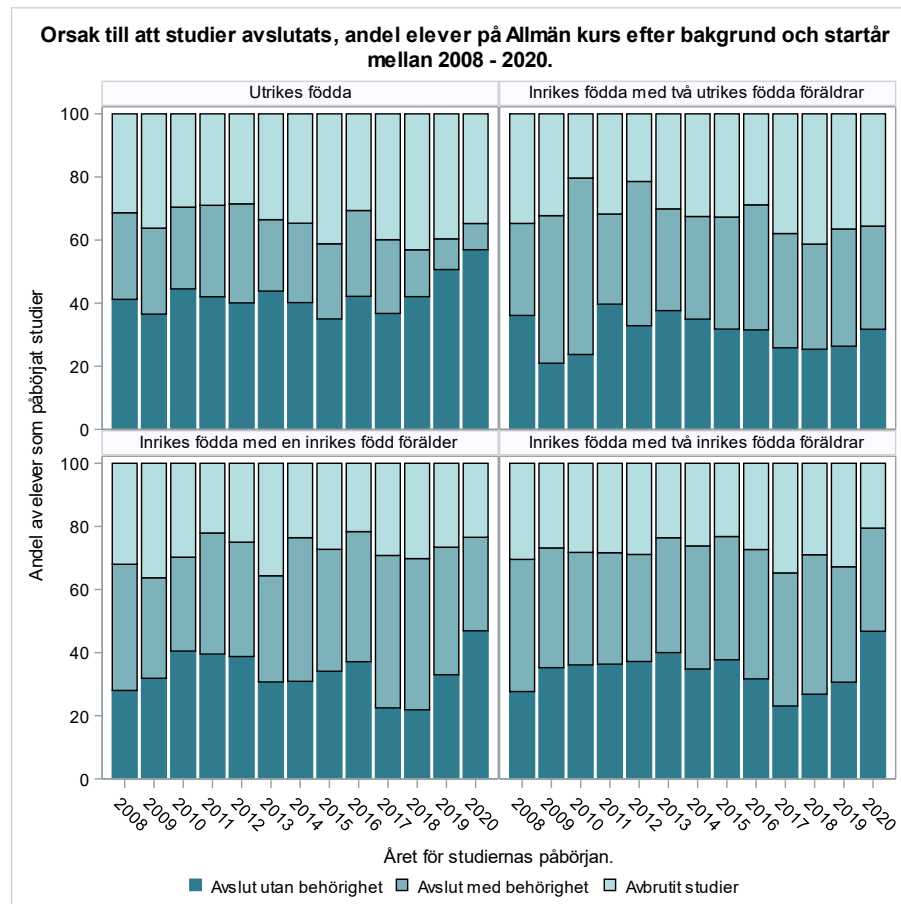
Vid studiernas avslut

I detta avsnitt undersöks om deltagarnas bakgrund påverkar hur de avslutat sina studier.

Vanligast med avbrutna studier är på allmän och i viss mån ej estetisk särskild kurs. På de estetiska linjerna är det relativt få avhopp. Överlag finns det få skillnader mellan deltagare med olika bakgrund inom respektive kurstyp. Skillnaden mellan kvinnor och män är små även om en något högre andel män än kvinnor avbryter studier på allmän kurs och yrkesutbildningar.

Det finns en svag tendens till att deltagare som förvärvsarbetade innan studierna också fullföljde dem i större utsträckning. Skillnaden mellan deltagare som är födda i utlandet och inrikes födda är små, bortsett från allmän kurs där en högre andel av utrikesfödda avslutat utan behörighet. Detta kan bero på att de inte klarar av svenska och engelska.

Deltagarnas socioekonomiska status efter bostadsområde visar att deltagare på allmän kurs från låginkomstområden avslutar studierna oftare utan behörighet och att fler avbryter studierna. Skillnaderna är små och för övriga kurstyper är det svårt att hitta några större skillnader mellan deltagarnas genomförda studier utifrån bostadsområdets socioekonomiska status.

Figur 12: Orsak till att studier avslutats, andel elever på allmän kurs efter bakgrund och startår mellan 2008 och 2020. **Källa:** SCB

Sysselsättning och studiedeltagande

Detta avsnitt undersöker sysselsättning och studiedeltagande ett år före respektive två år efter studier på allmän kurs, yrkesutbildning särskild kurs och övrig särskild kurs på folkhögskola i Skåne.⁴

Allmän kurs

Den data som presenteras här motsvarar ett femårigt genomsnitt för de som avslutade sina studier under perioden 2015–2019 (och följaktligen deras sysselsättning och studiedeltagande två år efter vilket motsvarar perioden 2017–2021) och för de som påbörjade sina studier under perioden 2016–2020 (och följaktligen deras sysselsättning och studiedeltagande ett år innan vilket motsvarar perioden 2015–2019).

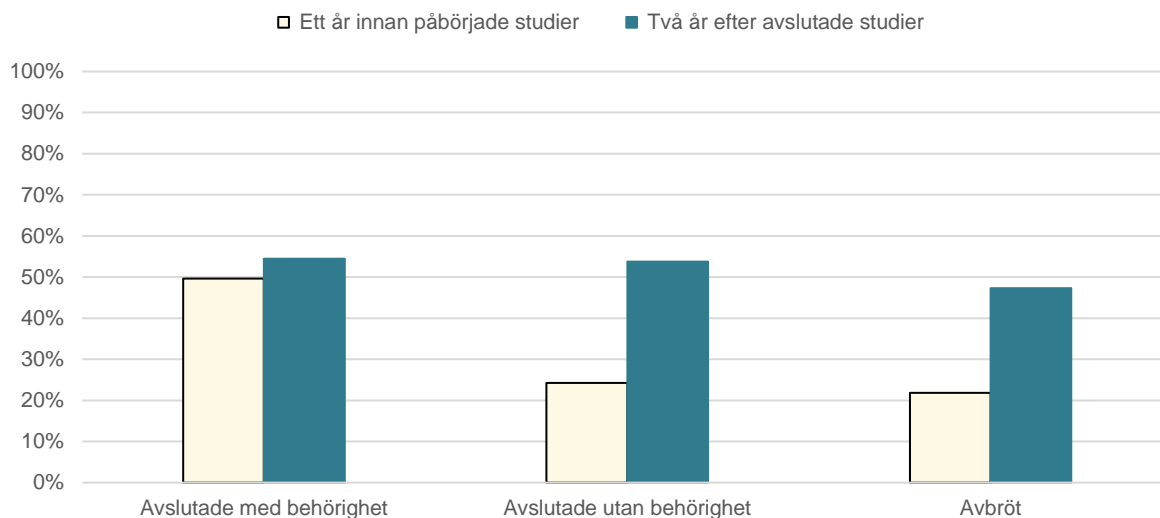
Sysselsättningen två år efter avslutade studier för de deltagare som avslutade med behörighet ligger på ungefär samma nivå som sysselsättningen för de som avbröt eller avslutade utan behörighet. För samtliga grupper är sysselsättningen högre två år efter än året innan påbörjade studier och för de som avslutade utan behörighet eller avbröt är ökningen markant. Noterbart är att andelen sysselsatta ett år innan påbörjade studier är betydligt lägre för de som avslutade utan behörighet eller avbröt (*Figur 13*).

Utvidgar man analysen till att utöver sysselsättning även titta på studiedeltagande är det en högre andel som antingen arbetar eller studerar bland de som avslutade med behörighet. Andelen som antingen arbetade eller studerade året innan påbörjade studier är något högre för de som avslutade med behörighet men skillnaderna mellan grupperna är förhållandevis små (*Figur 14*).

Andelen ej i utbildning året innan påbörjade studier är lägre för de som avslutade utan behörighet eller avbröt studierna. I dessa två grupper studerade uppemot 20 procent SFI året innan påbörjade studier jämfört med 3 procent för de som sedan fick behörighet. Noterbart är att 33 procent av de som fick behörighet hade övergått till en högskoleutbildning två år efter avslutade studier och att en stor andel i denna grupp studerade på komvux året innan de påbörjade sina folkhögskolestudier (*Figur 15*).

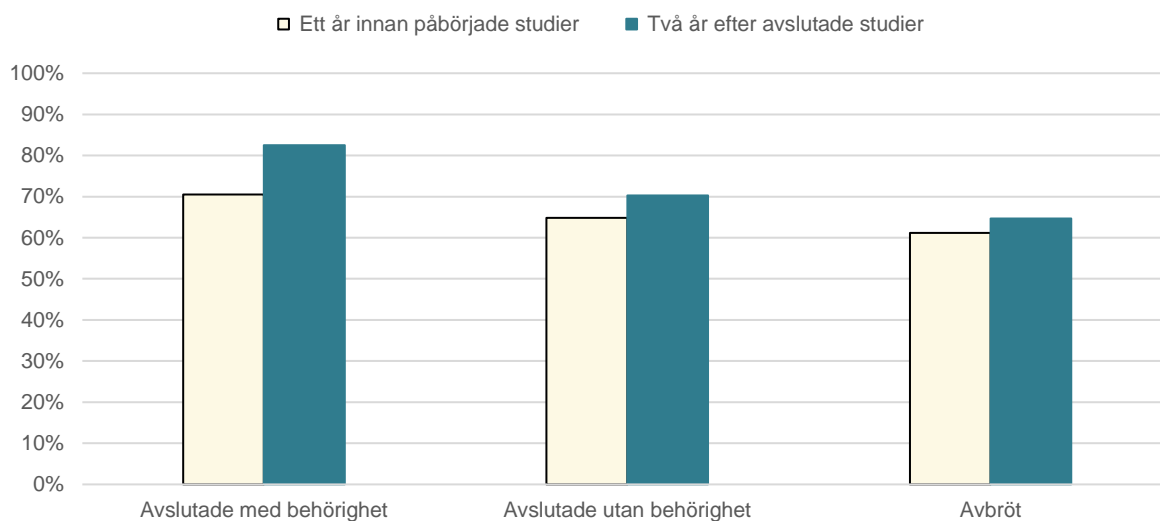
⁴ I Appendix C redovisas mer detaljerad statistik och data som sträcker sig över en längre tidsperiod

Sysselsättning före och efter studier på allmän kurs

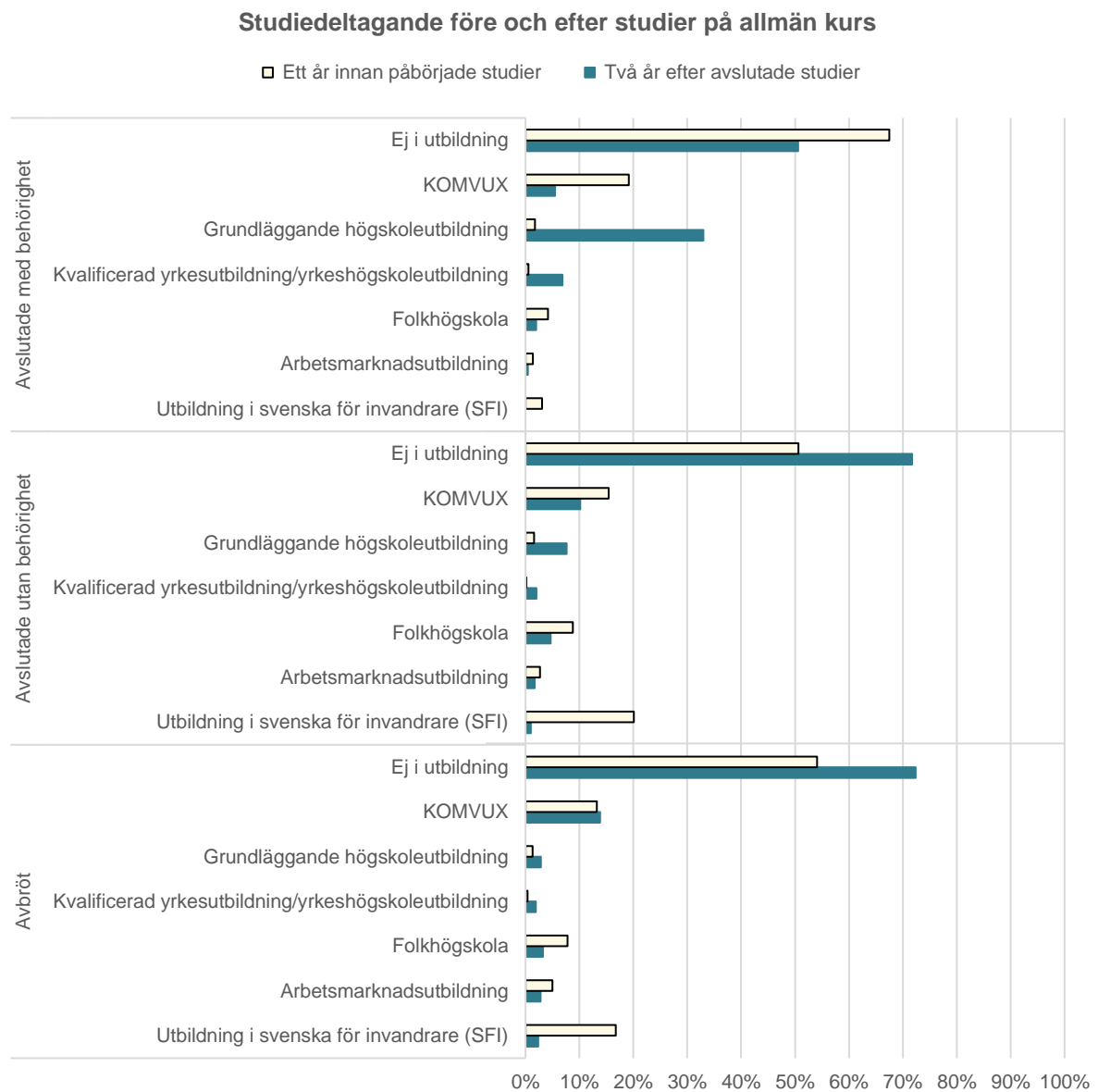

Figur 13: Sysselsättning före och efter studier på allmän kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2015–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2016–2020. **Källa:** SCB

Sysselsättning eller studiedeltagande före och efter studier på allmän kurs

Figur 14: Sysselsättning eller studiedeltagande före och efter studier på allmän kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2015–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2016–2020. **Källa:** SCB

Figur 15: Studiedeltagande före och efter studier på allmän kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2015–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2016–2020.

Källa: SCB

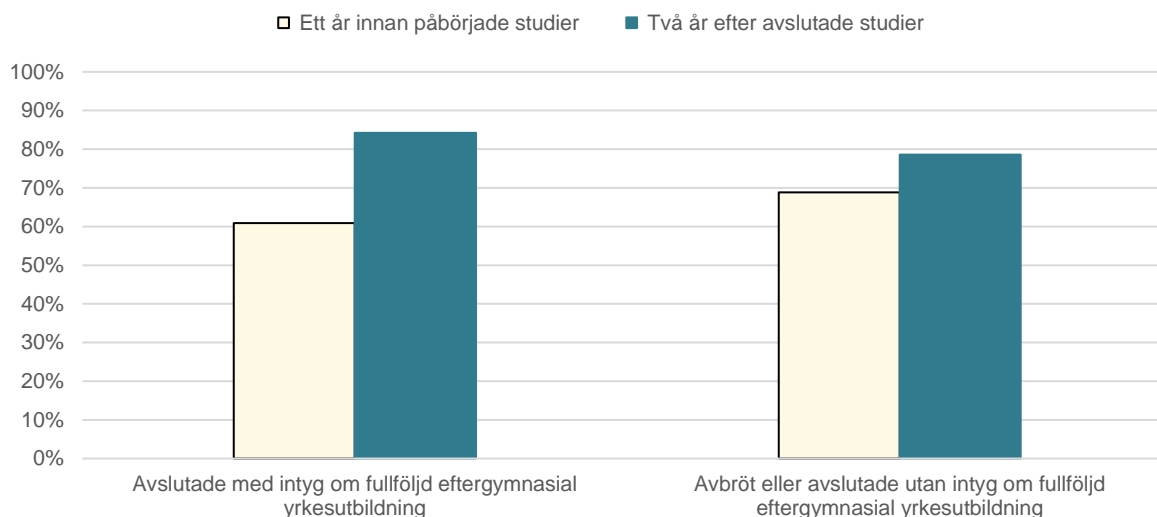
Yrkesutbildning särskild kurs

På grund av att yrkesutbildning på särskild kurs inte kan identifieras i registerdata innan 2018 motsvarar den data som presenteras här ett tvåårigt genomsnitt för de som avslutade sina studier under perioden 2018–2019 (och följaktligen deras sysselsättning och studiedeltagande två år efter vilket motsvarar perioden 2020–2021) och ett treårigt genomsnitt för de som påbörjade sina studier under perioden 2018–2020 (och följaktligen deras sysselsättning och studiedeltagande ett år innan vilket motsvarar perioden 2017–2019).

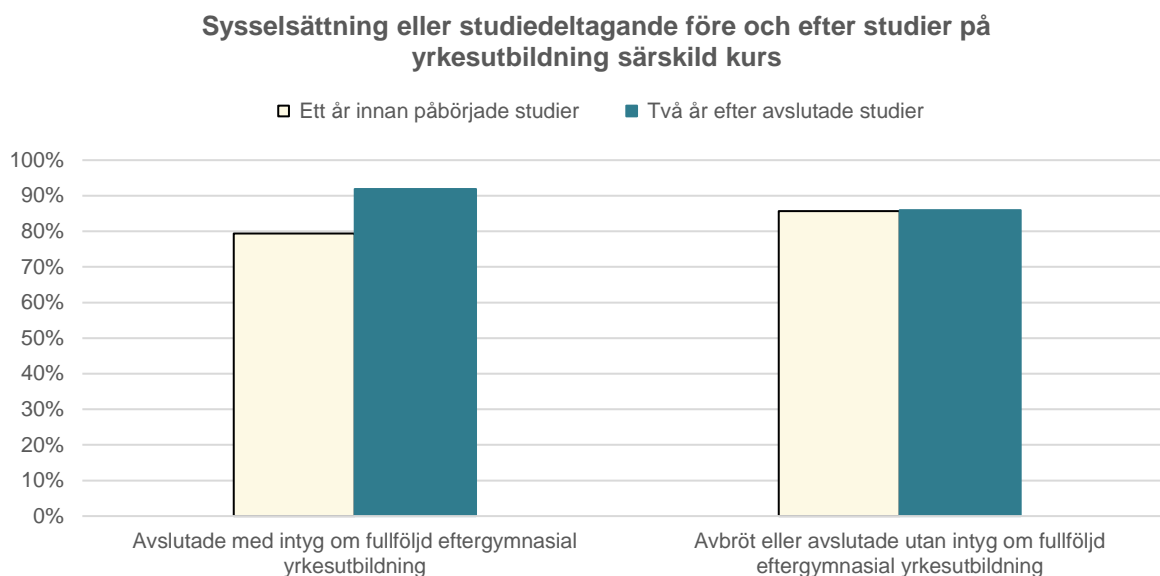
Sysselsättningen är högre i båda grupperna två år efter avslutade studier jämfört med året innan påbörjade studier, i synnerhet för de som avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning där sysselsättningen ökat från 61 till 84 procent (*Figur 16*). I denna grupp är en övervägande majoritet ej i utbildning efter studier (även om en viss andel övergått till högskolestudier) vilket tyder på att flera av de deltagare som fullföljt och avklarat sin yrkesutbildning etablerat sig på arbetsmarknaden. 21 procent av de som avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning studerade på komvux året innan de påbörjade sina studier (*Figur 17*).

Även för de som antingen avbröt eller avslutade sina studier utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning ökar sysselsättningen något (och det från relativt höga nivåer året innan vilket tyder på att denna grupp är mer etablerad på arbetsmarknaden redan från start) men andelen som antingen arbetar eller studerar är i princip oförändrad (*Figur 17*). En relativt stor andel i denna grupp, runt 14 procent, har övergått till högskolestudier två år efter att de avslutade sina studier på folkhögskola (*Figur 18*).

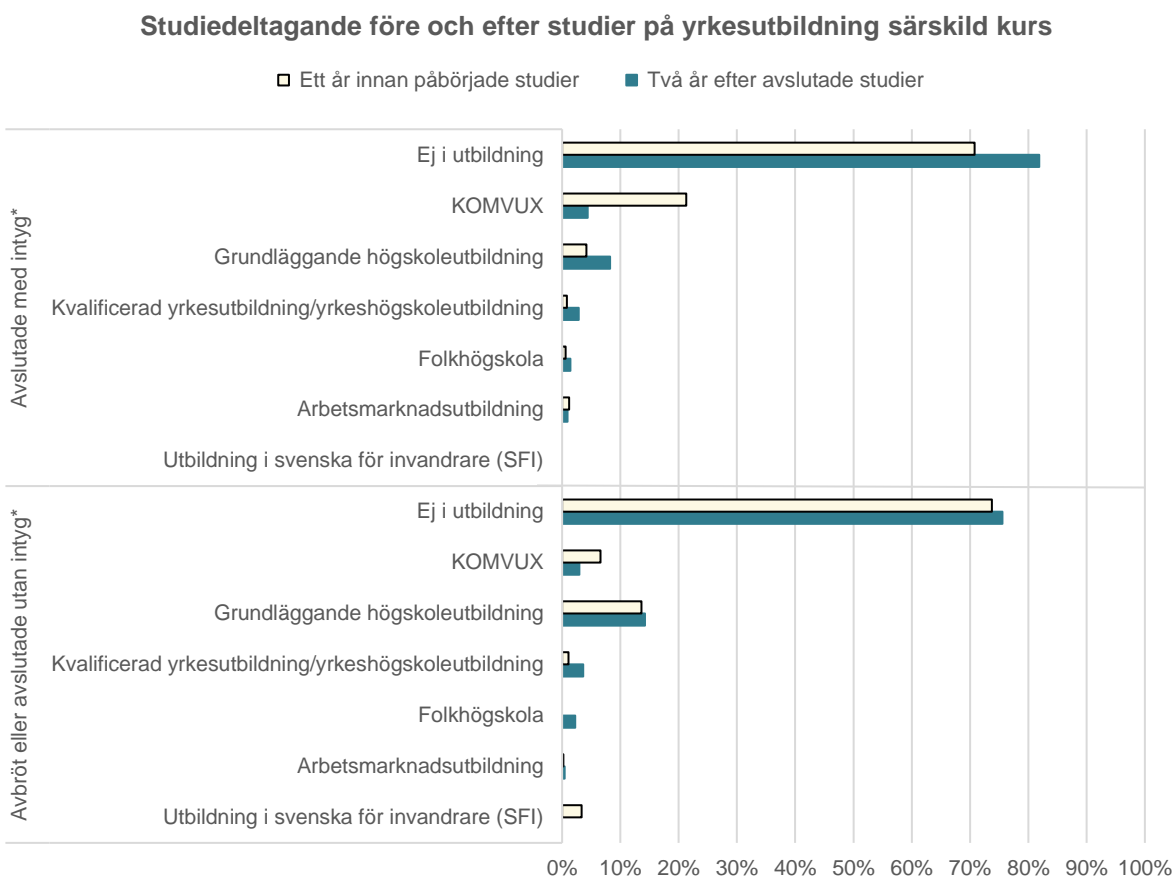
Sysselsättning före och efter studier på yrkesutbildning särskild kurs

Figur 16: Sysselsättning före och efter studier på yrkesutbildning särskild kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2018–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2018–2020. **Källa:** SCB

Figur 17: Sysselsättning eller studiedeltagande före och efter studier på yrkesutbildning särskild kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2018–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2018–2020. **Källa:** SCB

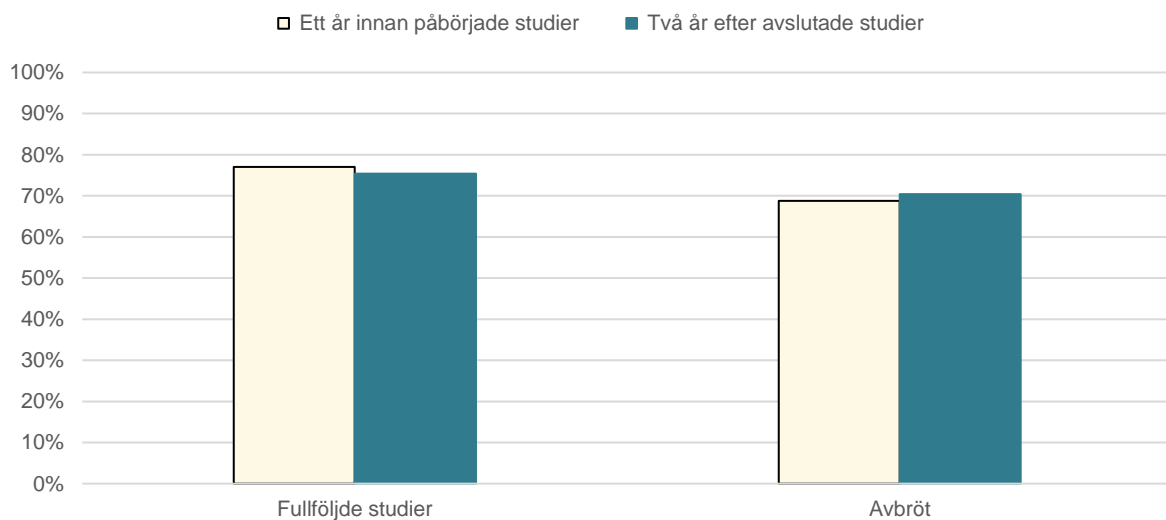
Figur 18: Studiedeltagande före och efter studier på yrkesutbildning särskild kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2018–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2018–2020. *Med intyg avses intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning. **Källa:** SCB

Övrig särskild kurs

Precis som i avsnittet ovan “Yrkesutbildning särskild kurs” är den data som presenteras här ett tvåårigt genomsnitt för de som avslutade sina studier under perioden 2018–2019 och ett treårigt genomsnitt för de som påbörjade sina studier under perioden 2018–2020. I analyserna nedan utgör andelen deltagare som studerat estetiska kurser runt 45 procent.

På övrig särskild kurs är skillnaderna i sysselsättning och studiedeltagande två år efter jämfört med ett år innan påbörjade studier marginella och ligger i princip på samma nivåer i båda grupperna (*Figur 19* och *Figur 20*). Sysselsättningen två år efter avslutade studier är dock något högre för de deltagare som fullföljde sina studier jämfört med de som avbröt (75 procent jämfört med 70 procent) men det kan till viss del förklaras av en något högre sysselsättningsgrad i denna grupp året innan påbörjade studier. Även studiedeltagandet efter utbildningstyp ligger på ungefär samma nivåer före som efter studier för båda grupperna. Andelen ej i utbildning är runt 70 procent och en övervägande majoritet av de som är studiedeltagande studerar på högskola (*Figur 21*).

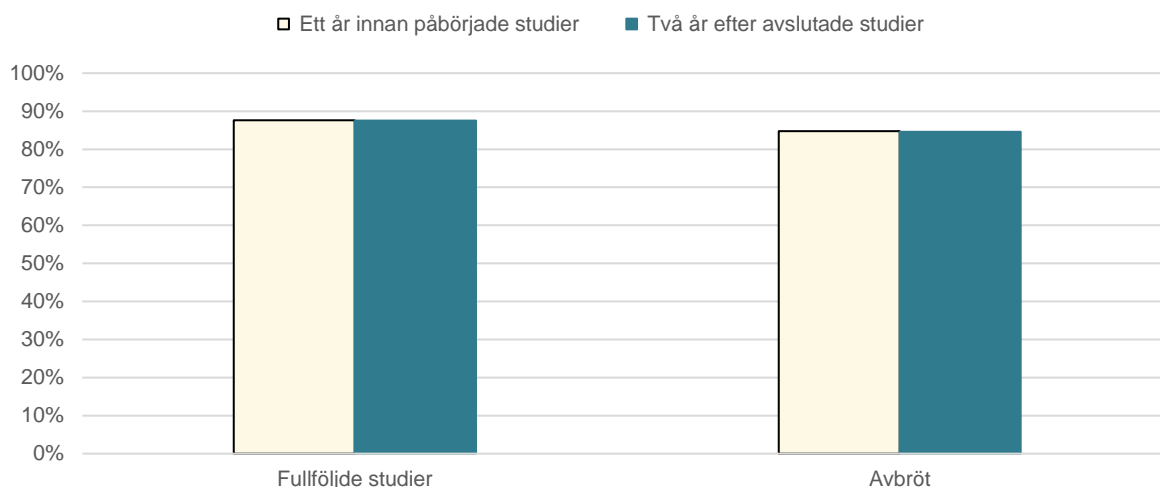
Sysselsättning före och efter studier på övrig särskild kurs

Figur 19: Sysselsättning före och efter studier på övrig särskild kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2018–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2018–2020.

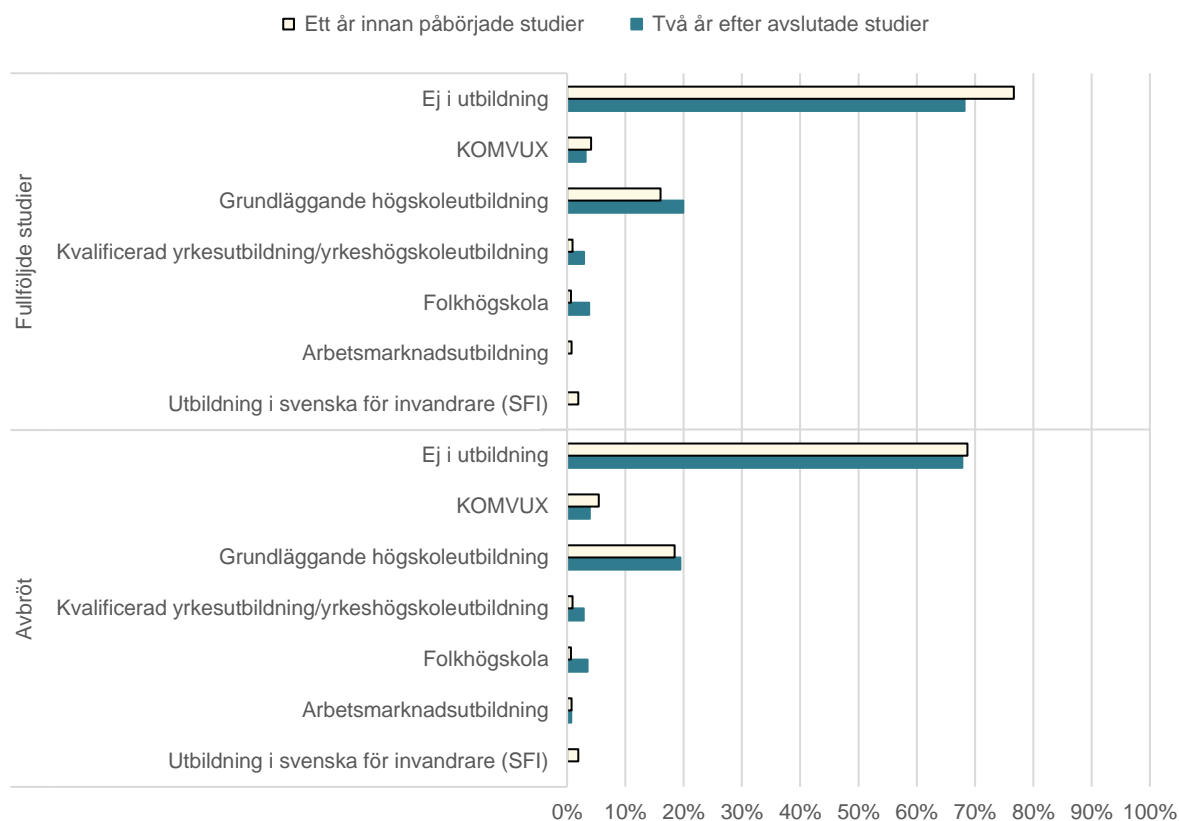
Källa: SCB

Sysselsättning eller studiedeltagande före och efter studier på övrig särskild kurs

Figur 20: Sysstelsättning eller studiedeltagande före och efter studier på övrig särskild kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2018–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2018–2020. **Källa:** SCB

Studiedeltagande före och efter studier på övrig särskild kurs

Figur 21: Studiedeltagande före och efter studier på övrig särskild kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2018–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2018–2020. **Källa:** SCB

Huvudsaklig inkomstkälla

Detta avsnitt undersöker huvudsaklig inkomstkälla ett år före respektive två år efter studier på allmän kurs, yrkesutbildning särskild kurs och övrig särskild kurs på folkhögskola i Skåne.⁵

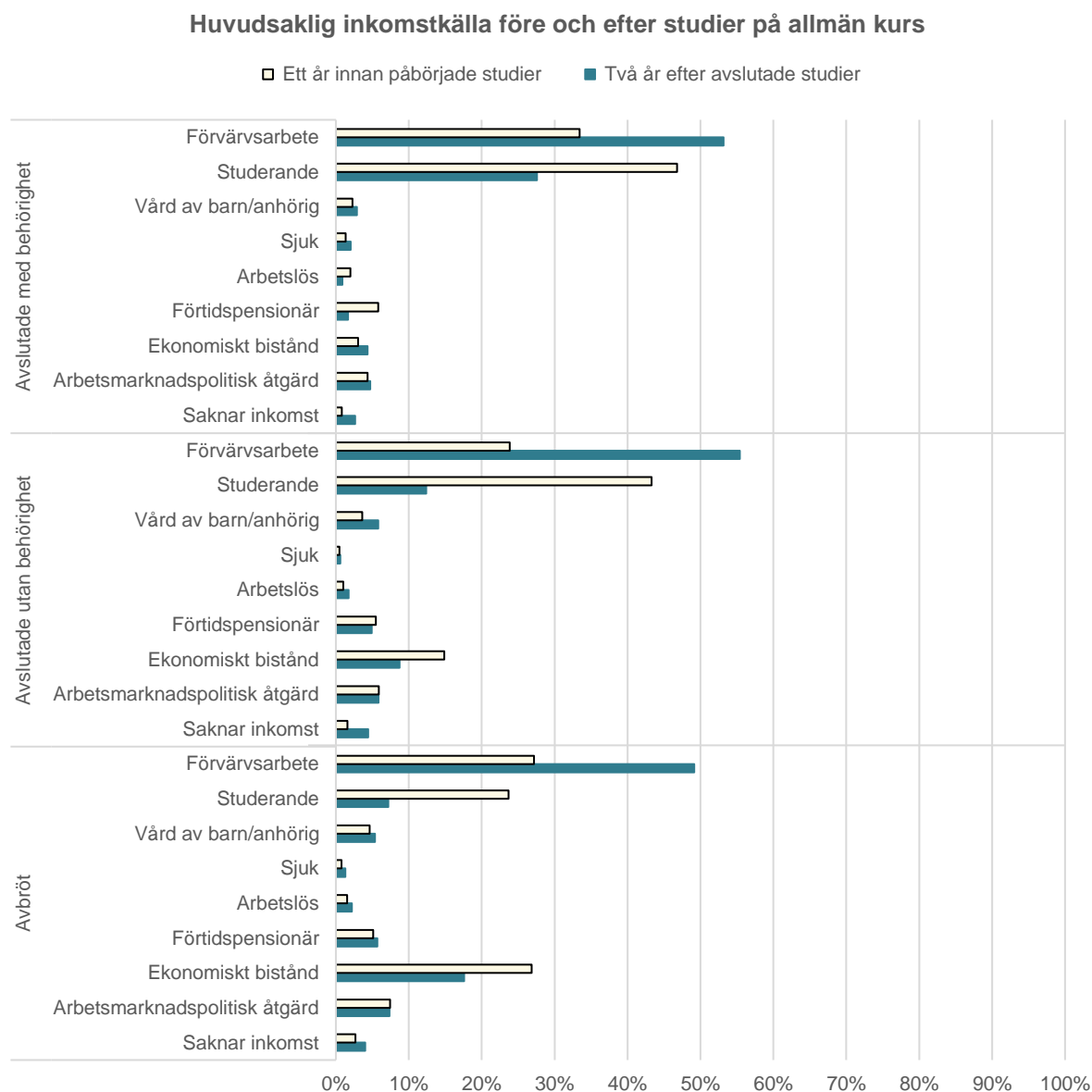
Allmän kurs

Den data som presenteras här motsvarar ett femårigt genomsnitt för de som avslutade sina studier under perioden 2015–2019 (och följaktligen deras huvudsakliga inkomstkälla två år efter vilket motsvarar perioden 2017–2021) och för de som påbörjade sina studier under perioden 2016–2020 (och följaktligen deras sysselsättning och studiedeltagande ett år innan vilket motsvarar perioden 2015–2019).

För de deltagare som avslutade med behörighet är andelen med förvärvsarbete som huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier 54 procent medan andelen med inkomst föranledd av studier som huvudsaklig inkomstkälla är 28 procent (jämfört med 33 respektive 47 procent året innan påbörjade studier). Andelen med huvudsaklig inkomstkälla från förtidspension har minskat från 6 procent ett år innan påbörjade studier till 2 procent två år efter avslutade studier.

För de deltagare som antingen avbröt eller avslutade utan behörighet är andelen med förvärvsarbete som huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier runt 50 procent jämfört med 25 procent året innan påbörjade studier. Andelen med ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomstkälla är relativt hög i båda grupperna även om den minskar två år efter avslutade studier jämfört med året innan påbörjade studier (från 27 till 18 procent för de som avbröt och från 15 till 9 procent för de som avslutade utan behörighet). Noterbart är att andelen med inkomst föranledd av studier som huvudsaklig inkomstkälla ett år innan påbörjade studier är betydligt lägre för de som avbröt sina studier jämfört med de som avslutade utan behörighet (24 procent jämfört med 43 procent).

⁵ I Appendix D redovisas mer detaljerad statistik

Figur 22: Huvudsaklig inkomstkälla före och efter studier på allmän kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2015–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2016–2020. Källa: SCB

Yrkesutbildning särskild kurs

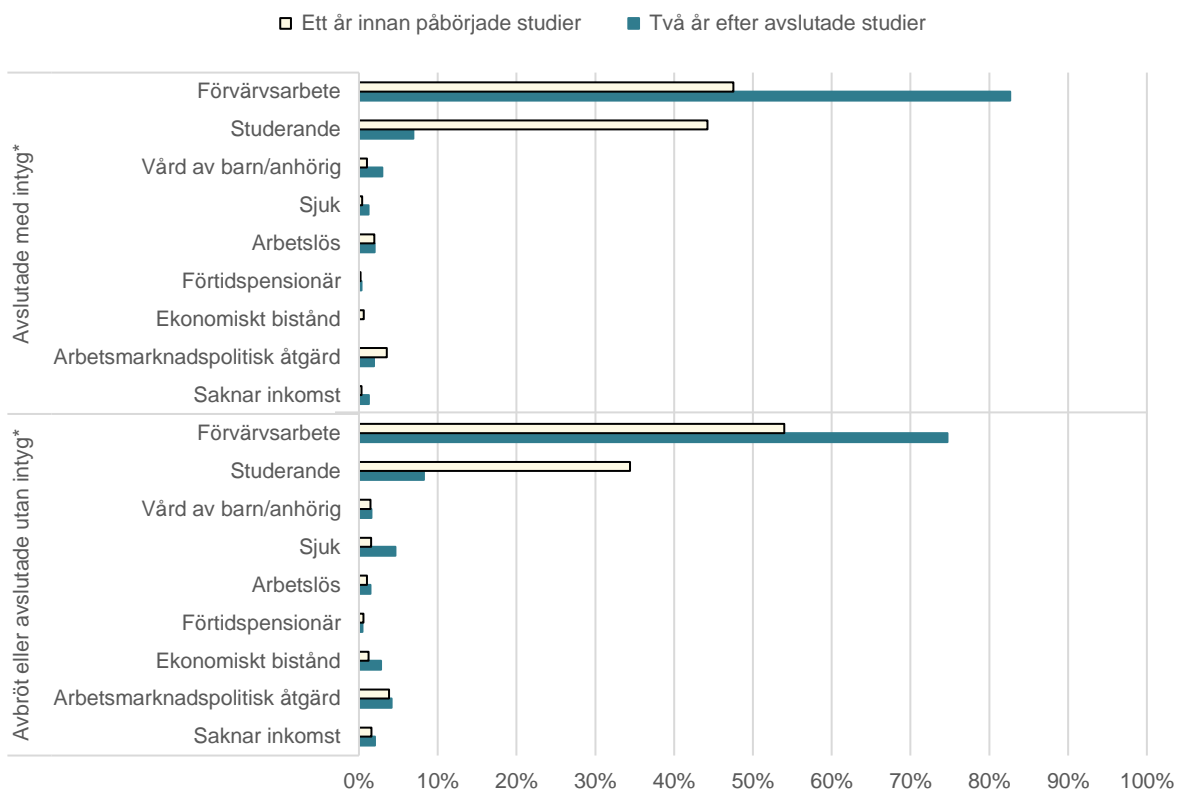
Den data som presenteras här är ett tvåårigt genomsnitt för de som avslutade sina studier under perioden 2018–2019 (och följaktligen deras huvudsakliga inkomstkälla två år efter vilket motsvarar perioden 2020–2021) och ett treårigt genomsnitt för de som påbörjade sina studier under perioden 2018–2020 (och följaktligen deras huvudsakliga inkomstkälla ett år innan vilket motsvarar perioden 2017–2019).

För de deltagare som avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning är andelen med förvärvsarbete som huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier 83 procent medan andelen med inkomst föranledd av studier som huvudsaklig inkomstkälla är 7 procent (jämfört med 48 respektive 44 procent året innan påbörjade studier). Andelen med

arbetsmarknadspolitisk åtgärd som huvudsaklig inkomstkälla har minskat något från 4 procent ett år innan påbörjade studier till 2 procent två år efter avslutade studier.

För de deltagare som antingen avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning är andelen med förvärvsarbete som huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier 75 procent medan andelen med inkomst föranledd av studier som huvudsaklig inkomstkälla är 8 procent (jämfört med 54 respektive 34 procent året innan påbörjade studier). Andelen med ekonomiskt bistånd och sjukersättning som huvudsaklig inkomstkälla har ökat något i denna grupp, från 1 respektive 2 procent året innan påbörjade studier till 3 respektive 5 procent två år efter avslutade studier.

Huvudsaklig inkomstkälla före och efter studier på yrkesutbildning särskild kurs

Figur 23: Huvudsaklig inkomstkälla före och efter studier på yrkesutbildning särskild kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2018–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2018–2020. *Med intyg avses intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning. **Källa:** SCB

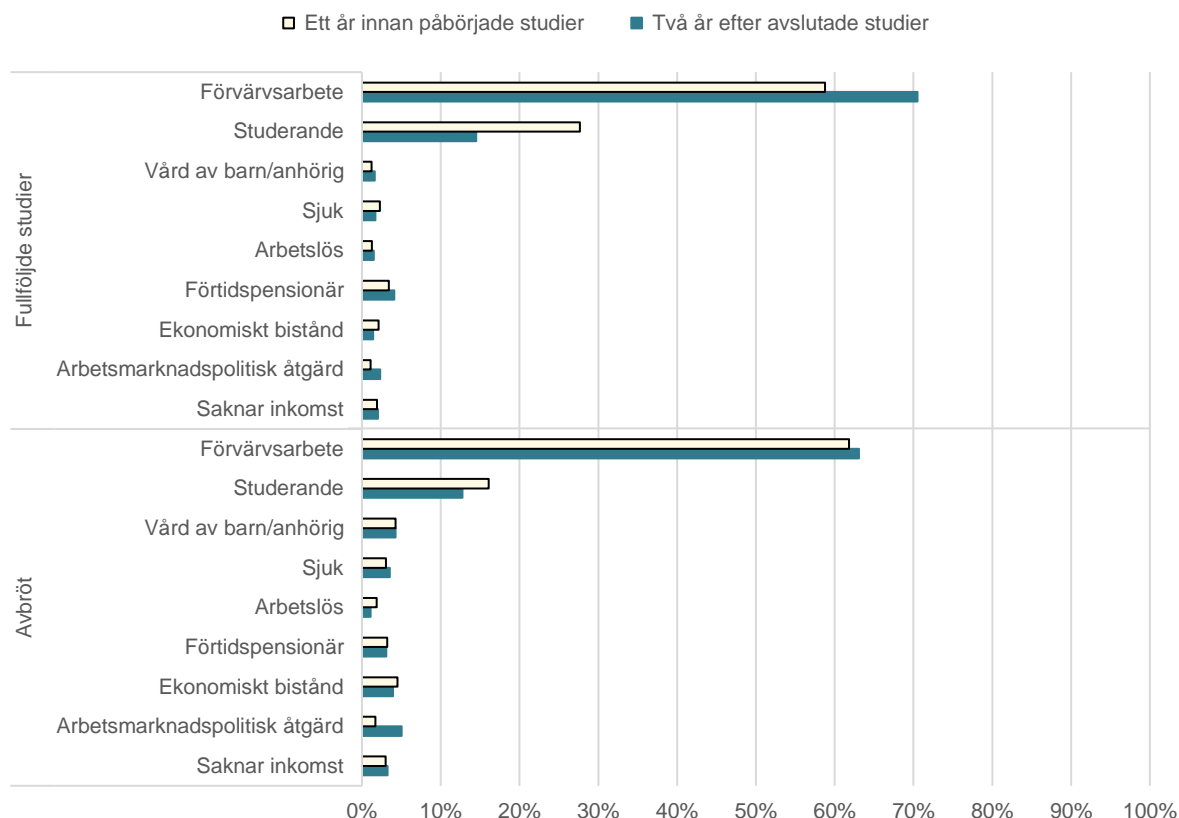
Övrig särskild kurs

Precis som i avsnittet ovan "Yrkesutbildning särskild kurs" är den data som presenteras här ett tvåårigt genomsnitt för de som avslutade sina studier under perioden 2018–2019 och ett treårigt genomsnitt för de som påbörjade sina studier under perioden 2018–2020.

För de deltagare som fullföljde studier är andelen med förvärvsarbete som huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier 71 procent medan andelen med inkomst föränledd av studier som huvudsaklig inkomstkälla är 15 procent (jämfört med 59 respektive 28 procent året innan påbörjade studier).

För de deltagare som avbröt är andelen med förvärvsarbete som huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier 63 procent medan andelen med inkomst föränledd av studier som huvudsaklig inkomstkälla är 13 procent (jämfört med 62 respektive 16 procent året innan påbörjade studier). Andelen med arbetsmarknadspolitisk åtgärd som huvudsaklig inkomstkälla har ökat något, från 2 procent året innan påbörjade studier till 5 procent två år efter avslutade studier.

Huvudsaklig inkomstkälla före och efter studier på övrig särskild kurs

Figur 24: Huvudsaklig inkomstkälla före och efter studier på övrig särskild kurs på folkhögskola i Skåne. Avser de deltagare som avslutade sina studier 2018–2019 och de deltagare som påbörjade sina studier 2018–2020. **Källa:** SCB

Avslutande diskussion

Varje år studerar ett stort antal individer på de 19 folkhögskolorna i Skåne och för att svara på frågan om Skånes folkhögskolor är en resurs för den regionala kompetensförsörjningen antyder rapportens analyser att svaret på den frågan är ja. En stor andel av de som får behörighet på allmän kurs går vidare till fortsatta eftergymnasiala studier samtidigt som sysselsättningsgraden för de som avslutade med intyg om eftergymnasial yrkesutbildning på särskild kurs ökar markant jämfört med året innan studierna påbörjades.

Rapporten visar att studier på folkhögskola innebär en förändring för många deltagare och att andelen i antingen arbete eller studier två år efter avslutade studier är högre än året innan studierna påbörjades. Detta gäller framför allt på allmän kurs, både för de deltagare som avslutade med behörighet och för de som antingen avbröt eller avslutade utan behörighet. Hur förändringen ser ut skiljer sig dock mellan grupperna. En stor andel av de som avslutade med behörighet går vidare till fortsatta eftergymnasiala studier medan förändringen för de som antingen avbröt eller avslutade utan behörighet sker i form av en ökad sysselsättningsgrad. Den markanta ökningen i sysselsättningsgrad för de som antingen avbröt eller avslutade utan behörighet är intressant och kan delvis förklaras av folkhögskolans bredare uppdrag och en utbildningsform som främjar personlig utveckling och möjlighet till framtida arbete.

För samtliga grupper på allmän kurs sker en förändring i form av en ökad andel med förvärvsarbete som huvudsaklig inkomstkälla. Andelen med ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomstkälla är relativt hög bland de som avbröt eller avslutade utan behörighet på allmän kurs, även om denna andel minskar två år efter avslutade studier jämfört med året innan studierna påbörjades.

Jämfört med särskild kurs kommer en högre andel av deltagarna på allmän kurs från svagare socioekonomiska förhållanden. Behörighetsgraden på allmän kurs är överlag låg, runt en tredjedel, vilket till viss del troligtvis kan förklaras av en relativt hög andel utrikes födda och ett missat betyg i något enstaka ämne. Många nytilkomna utrikes födda har exempelvis svårt att lära sig både svenska och engelska samtidigt vilket är ett krav för att få behörighet. Andra studier visar även att andelen med funktionsnedsättningar på allmän kurs är hög, runt 35 procent, vilket också delvis kan förklara den låga behörighetsgraden.

På särskild kurs kommer deltagarna överlag från starkare socioekonomiska förhållanden, vilket i synnerhet gäller deltagarna på estetisk inriktning, och en högre andel är inrikes födda. Skillnaderna på särskild kurs i sysselsättningsgrad och studiedeltagande två år efter avslutade studier jämfört med året innan påbörjade studier är marginella, bortsett från gruppen som avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning där sysselsättningsgraden som ovan nämnts ökar markant liksom andelen med förvärvsarbete som huvudsaklig inkomstkälla.

Avslutningsvis kan det konstateras att folkhögskolans bredare uppdrag med fokus på bildning och personlig utveckling är viktigt och bidrar till en förändring för många av deltagarna. Trots den påtagliga förändringen även hos de deltagare på allmän kurs som antingen avbröt eller avslutade utan behörighet är det eftersträvansvärt att så många som möjligt avslutar sina folkhögskolestudier med behörighet. På allmän kurs är exempelvis andelen i varken arbete

eller studier två efter avslutade studier bland de som avbröt eller avslutade utan behörighet ungefär en tredjedel, medan motsvarande andel för de som avslutade med behörighet är knappt en femtedel. Även andelen med ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier är betydligt högre bland de deltagare som antingen avbröt eller avslutade utan behörighet.

Rapportens analyser visar att det sker en förändring i sysselsättningsgrad före och efter studier på folkhögskola, i synnerhet för deltagare på allmän kurs och för de deltagare som avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial utbildning på yrkesutbildning särskild kurs. Att det sker en förändring för dessa grupper är tydligt även om en generell ålderseffekt också måste tas i beaktande, det vill säga att sysselsättningsgraden tenderar att öka ju äldre man blir. Samtidigt når folkhögskolan en grupp av deltagare som utgör en betydande del av arbetsmarknaden och som haft problem att hitta sin väg i andra utbildningar. Detta i kombinationen med en relativt hög andel med någon form av funktionsnedsättning (i synnerhet på allmän kurs) gör det svårt att jämföra folkhögskoledeltagarna med andra grupper. Att folkhögskolan har en effekt tyder flera av rapportens analyser på, men exakt hur stor effekt är desto svårare att svara på. Här finns utrymme till fortsatta fördjupningar på ämnet.

Referenser

1. Folkbildningsrådet. ”En historisk tillbakablick på stödet till folkbildningen”.
<https://www.folkbildningsradet.se/om-folkbildningsradet/aktuellt/bloggen-folkbildning/blogginlagg-2022/en-historisk-tillbakablick-pa-statens-stod-till-folkbildningen/>
2. Prop 2013/14:172. <https://data.riksdagen.se/fil/EEC16A17-3600-49FE-A33E-5F3A9C41B0B200-49FE-A33E-5F3A9C41B0B2>
3. Sveriges folkhögskolor. ”Folkhögskolans finansiering”.
<https://www.sverigesfolkhogskolor.se/om-folkhogskola/finansiering/>
4. Regionala utvecklingsnämnden. Ersättning folkhögskolor 2022.
<https://www.skane.se/namndshandlingar/3778987/>
5. Folkbildningsrådet. ”Statens syften med att stödja folkbildningen”.
<https://www.folkbildningsradet.se/om-folkbildningsradet/statsbidrag-till-folkbildningen/statens-syften-med-att-stodja-folkbildningen/>
6. Överenskommelse mellan folkbildningen i Skåne och Region Skåne.
https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer/overenskommelse_mellan_folkbildningen_och_regionskane.pdf
7. Folkbildningsrådet. ”Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning”.
<https://www.folkbildningsradet.se/om-folkbildningsradet/publikationer-och-remissvar/rapporter/rapporter-2023/folkhogskolans-deltagare-med-intellektuell-funktionsnedsattning-2023/>
8. Skånes folkhögskolor årsberättelse 2022. [Skanes-Folkhogskolor-Arsberattelse-2022.pdf](https://skanesfolkhogskolor.se/Skanes-Folkhogskolor-Arsberattelse-2022.pdf)
(skanesfolkhogskolor.se)

Appendix

APPENDIX A

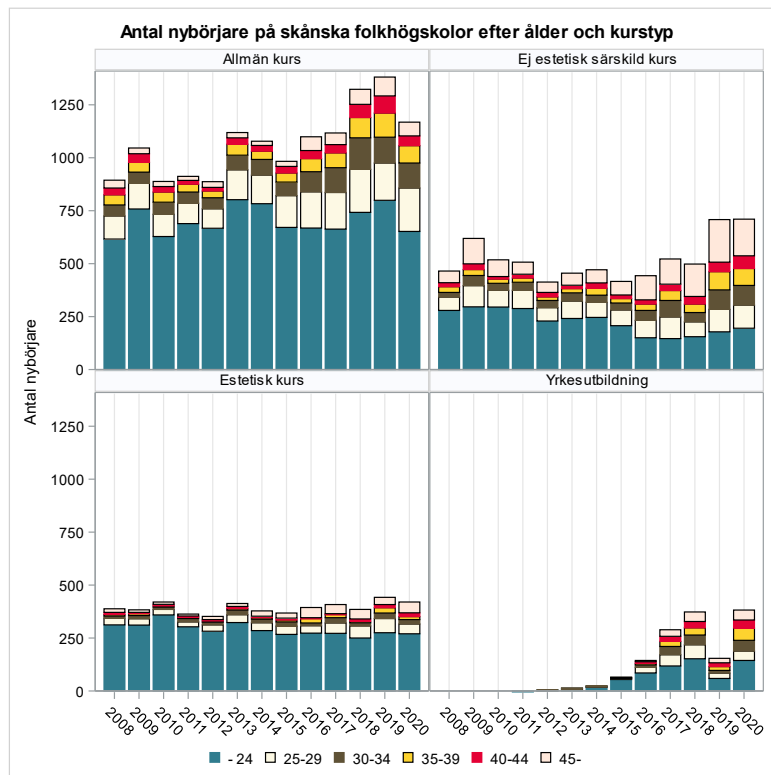
Tabell A1: Folkhögskolor i Skåne 2024

Folkhögskolor i Skåne 2024
Albins folkhögskola, Landskrona
Eslövs folkhögskola, Eslöv
Fridhems folkhögskola, Svalöv
Furuboda folkhögskola, Åhus
Glimåkra folkhögskola, Glimåkra
Glokala folkhögskolan, Malmö
Holma folkhögskola, Höör
Hyllie park folkhögskola, Malmö
Kvarnby folkhögskola, Malmö
Malmö folkhögskola, Malmö
Munka folkhögskola, Munka Ljungby
Skurups folkhögskola, Skurup
St Maria folkhögskola, Malmö
Sundsgårdens folkhögskola, Helsingborg
Södra folkhögskolan, Helsingborg
Tora Vega folkhögskola, Åkarp
Önnestad folkhögskola, Önnestad
Österlen folkhögskola, Tomelilla
Östra Grevie folkhögskola, Östra Grevie

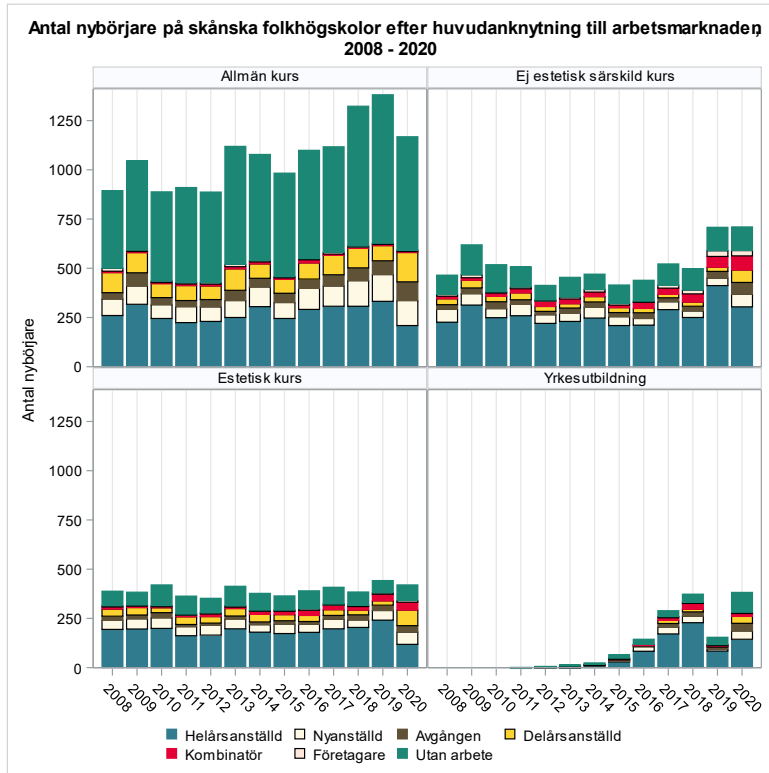
APPENDIX B

Antal nybörjare

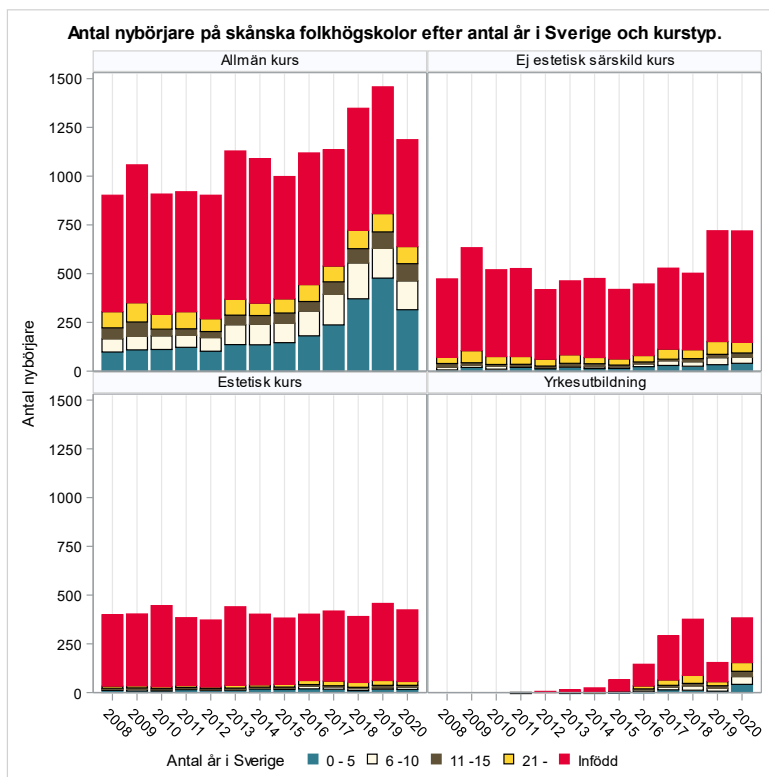
På yrkesutbildning visas endast de som avslutat sina studier 2018 eller senare, men studierna kan ha påbörjats tidigare. 2019 såg rapporteringen av yrkesutbildningar annorlunda ut jämfört med övriga år, därav nedgången i antal nybörjare detta år.

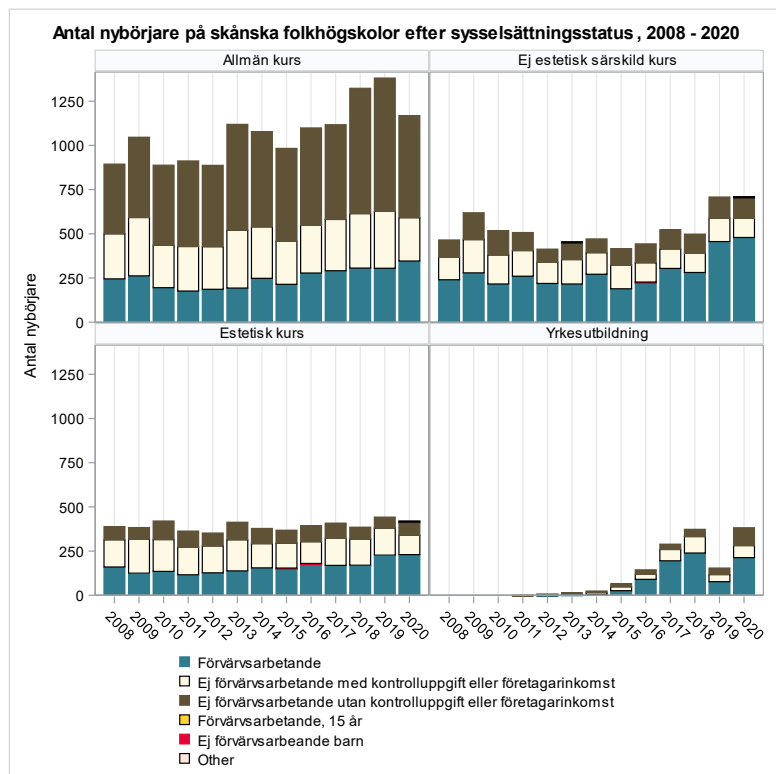
Figur B1: Antal nybörjare på skånska folkhögskolor efter ålder och kurstyp 2008–2020. Källa: SCB

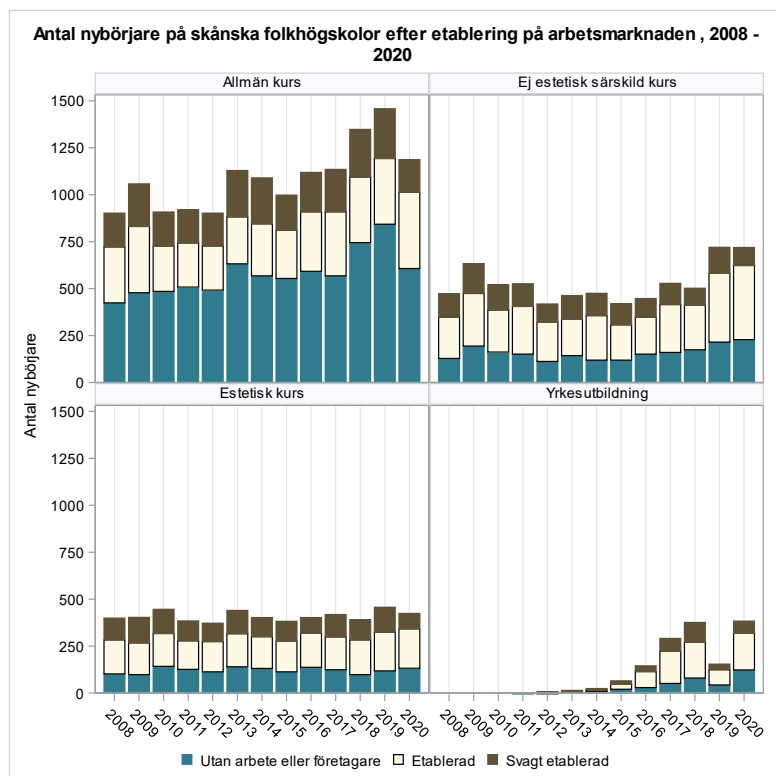
Figur B2: Antal nybörjare på skånska folkhögskolor efter huvudanknytning till arbetsmarknaden 2008–2020. **Källa:** SCB

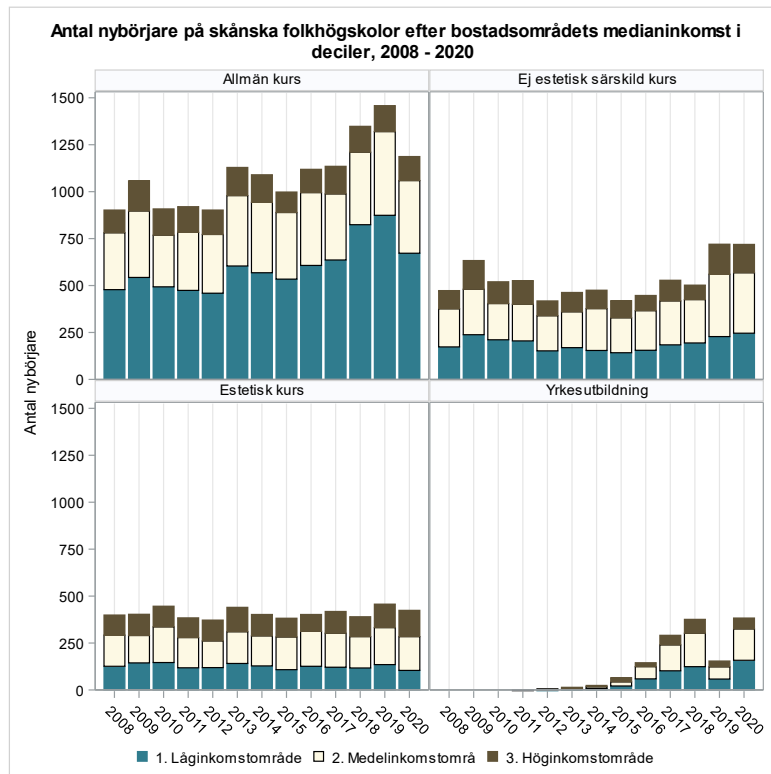
Figur B3: Antal nybörjare på skånska folkhögskolor efter antal år i Sverige och kurstyp 2008–2020. **Källa:** SCB

Figur B4: Antal nybörjare på skånska folkhögskolor efter sysselsättningsstatus 2008–2020. Källa: SCB

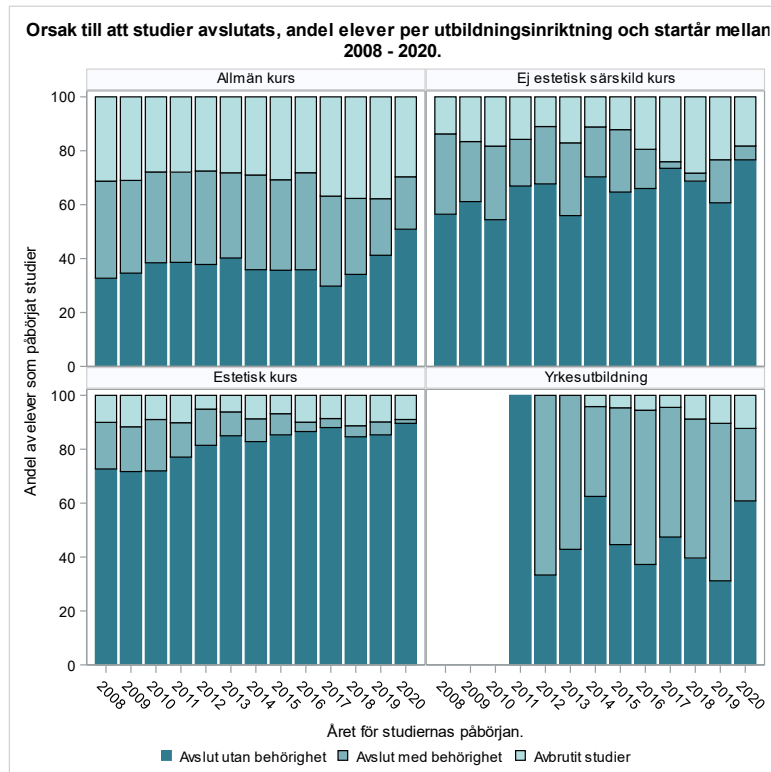
Figur B5: Antal nybörjare på skånska folkhögskolor efter etablering på arbetsmarknaden 2008–2020. Källa: SCB

Figur B6: Antal nybörjare på skånska folkhögskolor efter bostadsområdets medianinkomst 2008–2020.
 Källa: SCB

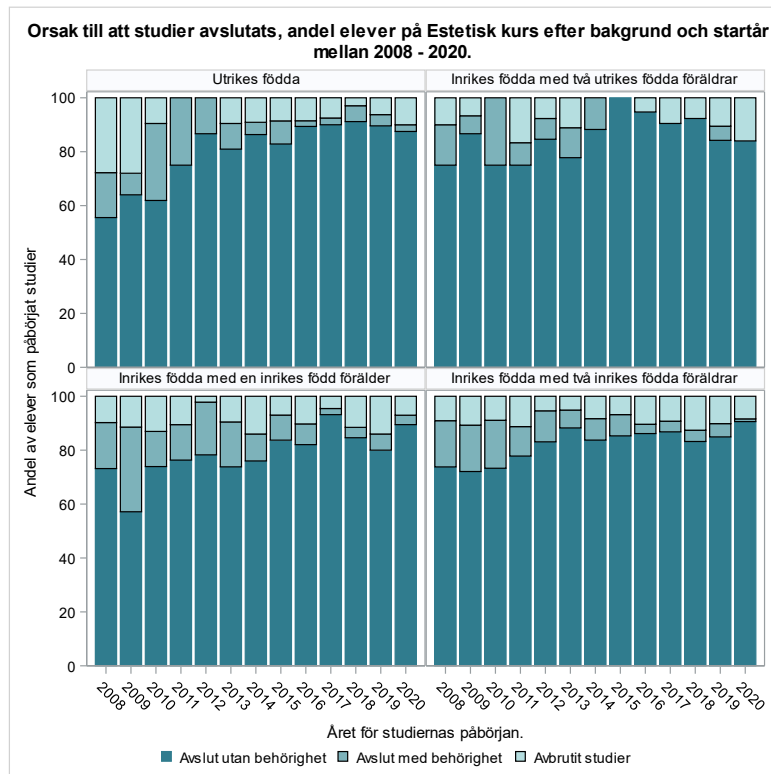
Orsak till att studier avslutats

På yrkesutbildning visas endast de som avslutat sina studier 2018 eller senare, men studierna kan ha påbörjats tidigare.

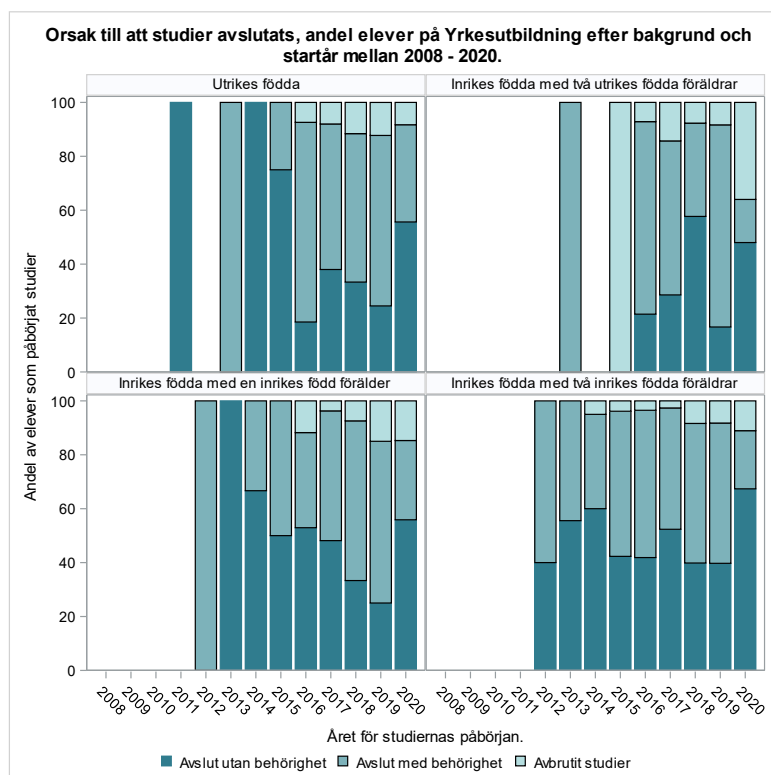

Figur B7: Orsak till att studier avslutats, andel elever per utbildningsinriktning och startår 2008–2020.

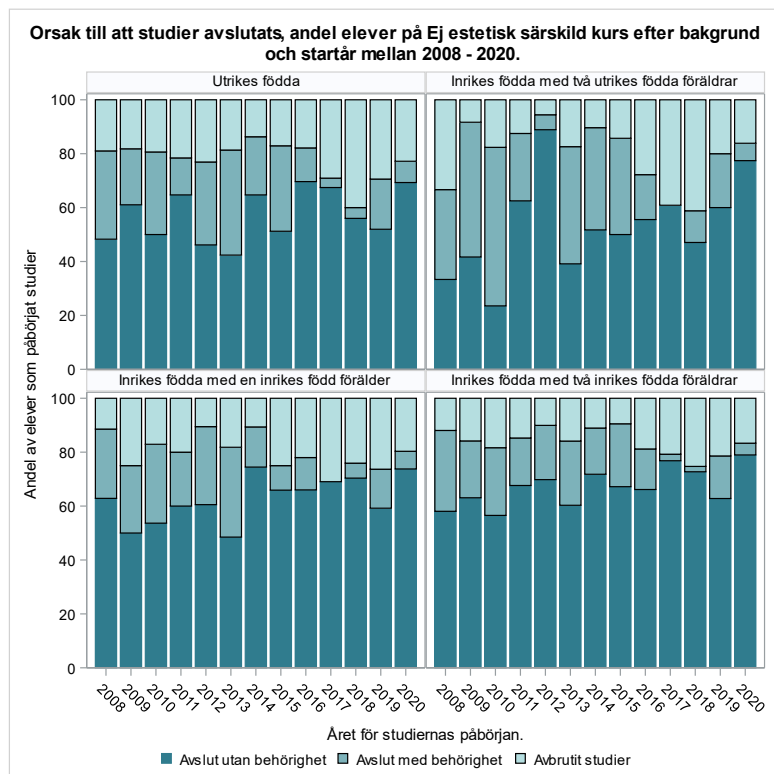
Källa: SCB

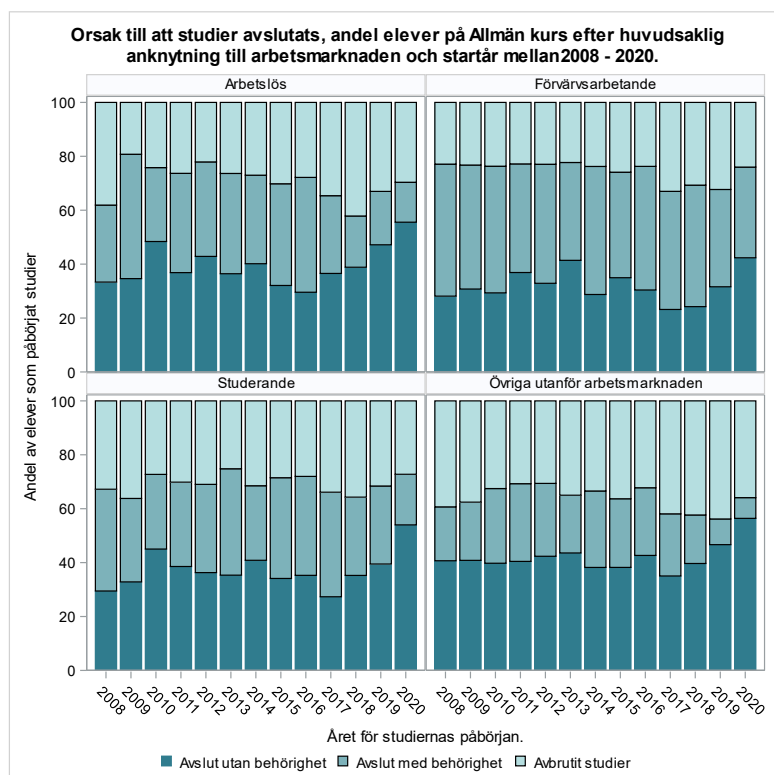
Figur B8: Orsak till att studier avslutats, andel elever på estetisk kurs efter bakgrund och startår mellan 2008–2020. **Källa:** SCB

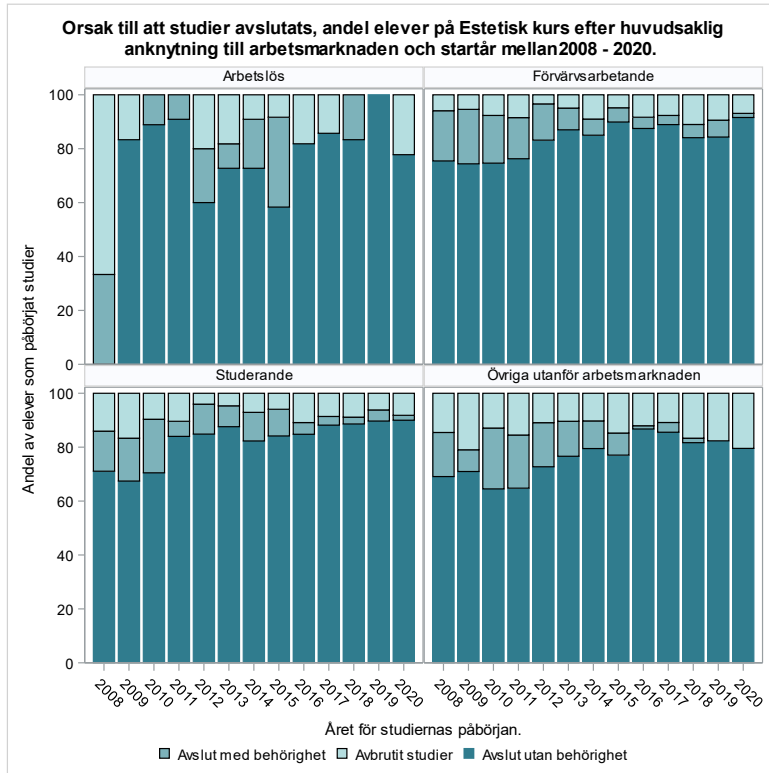
Figur B9: Orsak till att studier avslutats, andel elever på yrkesutbildning efter bakgrund och startår mellan 2008–2020. **Källa:** SCB

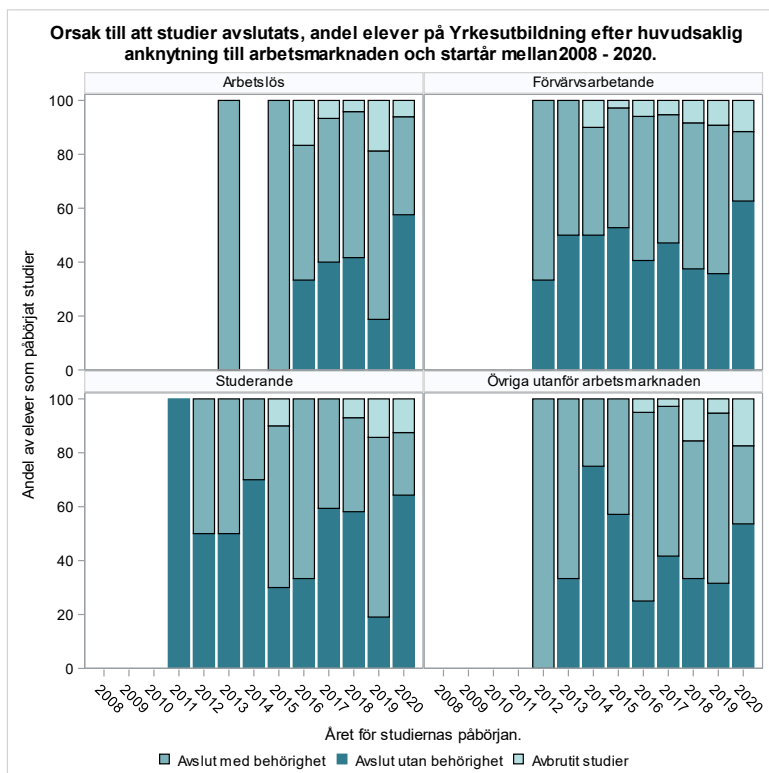
Figur B10: Orsak till att studier avslutats, andel elever på ej estetisk särskild kurs efter bakgrund och startår mellan 2008–2020. **Källa:** SCB

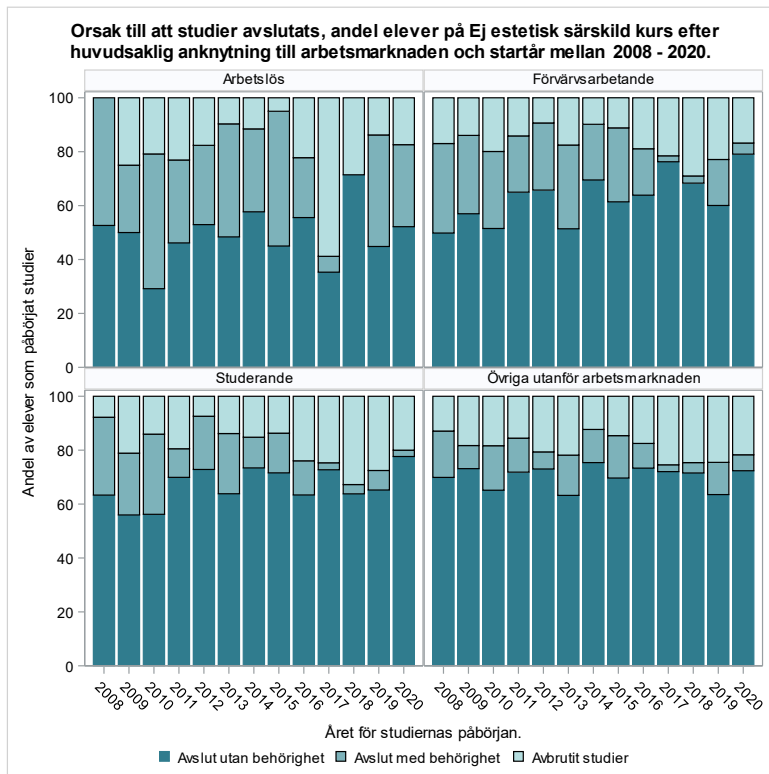
Figur B11: Orsak till att studier avslutats, andel elever på allmän kurs efter huvudsaklig anknytning till arbetsmarknaden och startår mellan 2008–2020. **Källa:** SCB

Figur B12: Orsak till att studier avslutats, andel elever på estetisk kurs efter huvudsaklig anknäytning till arbetsmarknaden och startår mellan 2008–2020. **Källa:** SCB

Figur B13: Orsak till att studier avslutats, andel elever på yrkesutbildning efter huvudsaklig anknäytning till arbetsmarknaden och startår mellan 2008–2020. **Källa:** SCB

Figur B14: Orsak till att studier avslutats, andel elever på ej estetisk särskild kurs efter huvudsaklig anknytning till arbetsmarknaden och startår mellan 2008–2020. **Källa:** SCB

APPENDIX C

ALLMÄN KURS

Populationens storlek

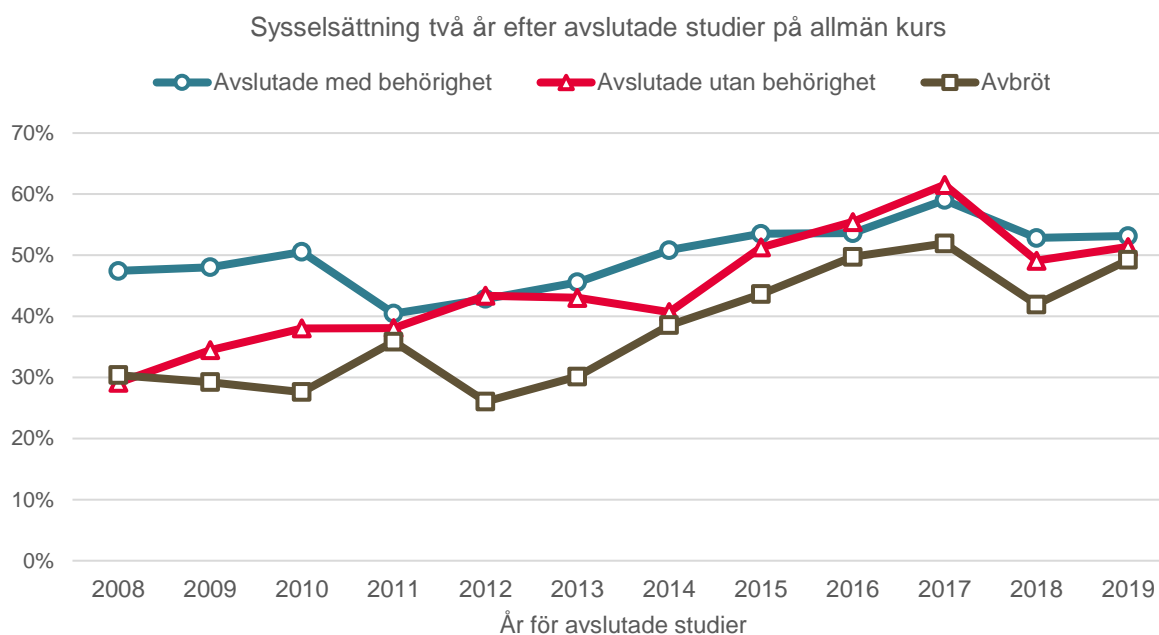
Tabell C1: Populationens storlek för de som avslutade sina studier 2015–2019 på allmän kurs. **Källa:** SCB

Avslutade med behörighet	Avslutade utan behörighet	Avbröt
1 126	1 189	1 189

Tabell C2: Populationens storlek för de som påbörjade sina studier 2016–2020 på allmän kurs. **Källa:** SCB

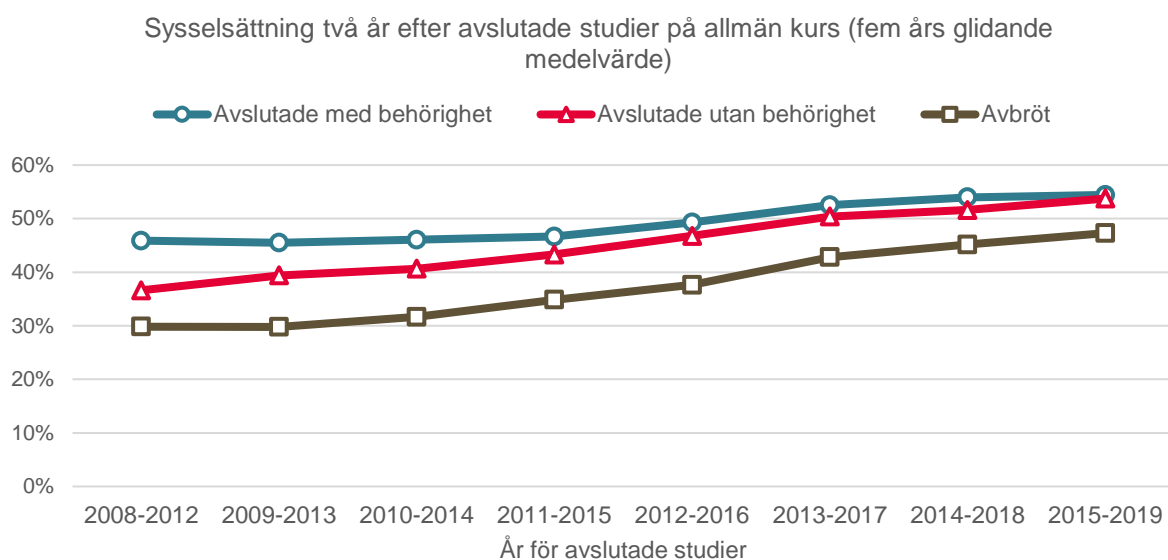
Avslutade med behörighet	Avslutade utan behörighet	Avbröt
1 052	937	1 358

Två år efter avslutade studier

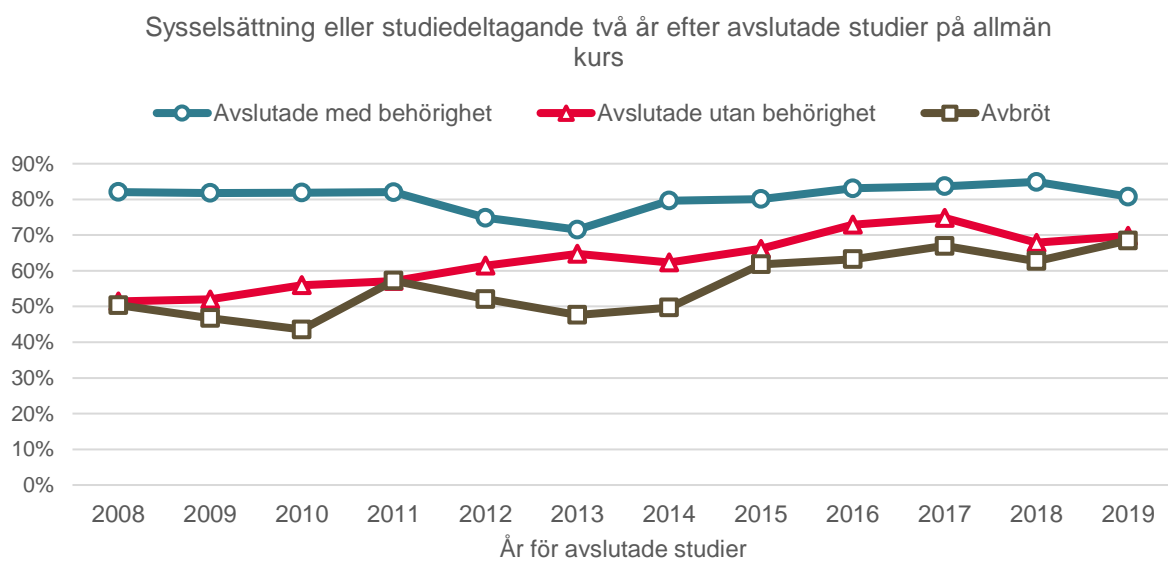

Figur C1: Sysselsättning två år efter avslutade studier på allmän kurs 2008–2019. **Källa:** SCB

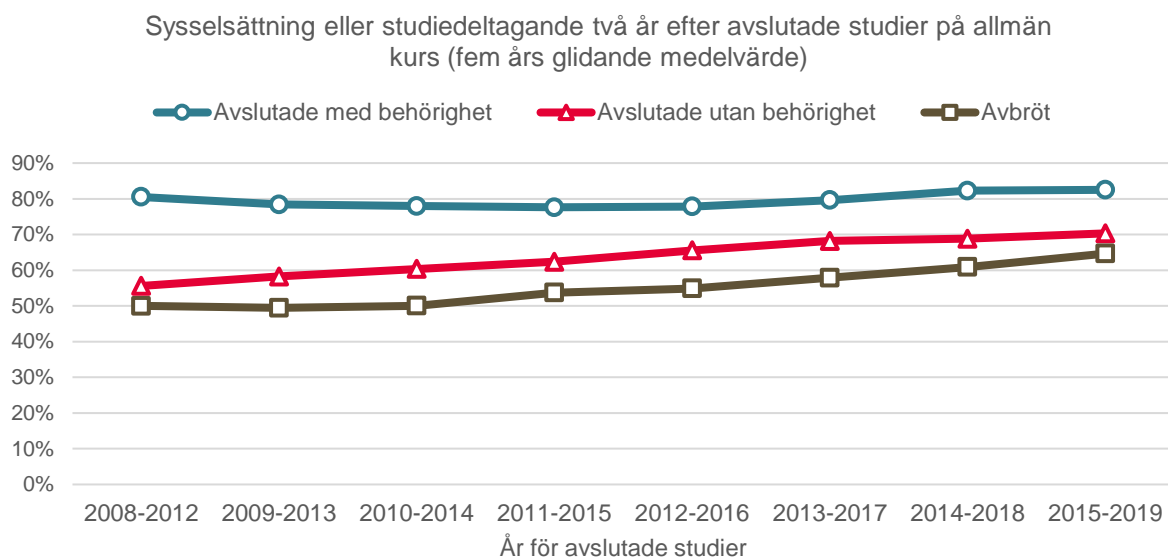
Appendix

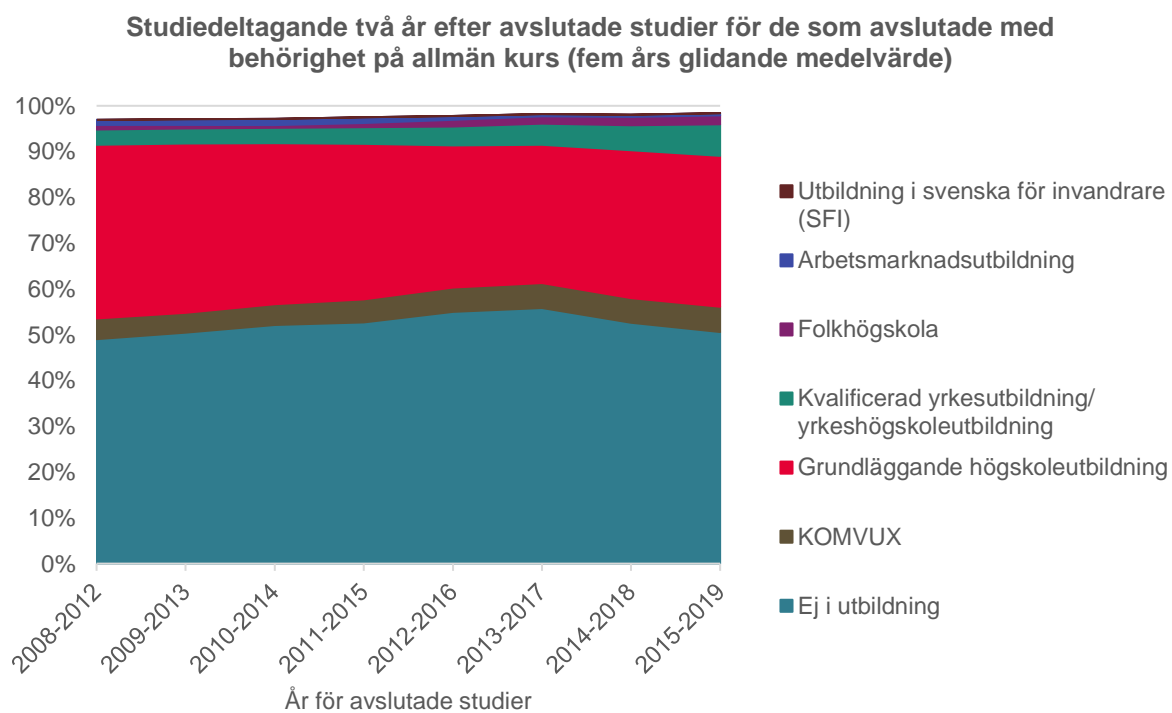
Figur C2: Sysselsättning två år efter avslutade studier på allmän kurs (fem års glidande medelvärde) 2008–2019. **Källa:** SCB

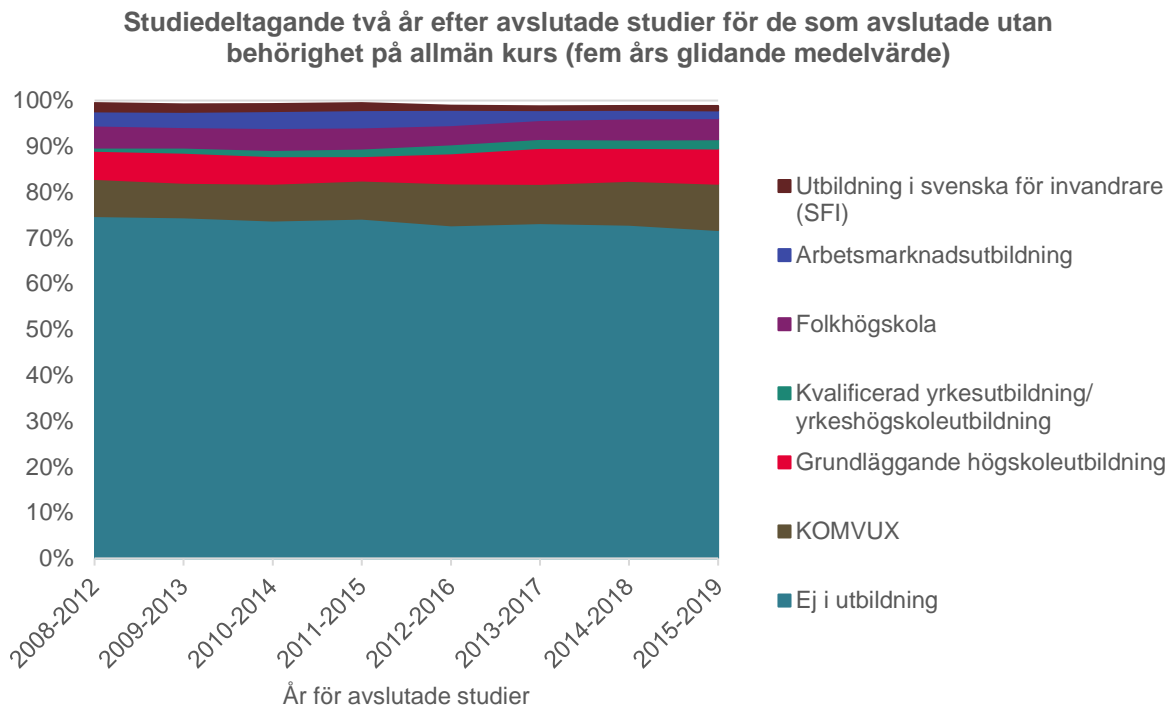
Figur C3: Sysselsättning eller studiedeltagande två år efter avslutade studier på allmän kurs 2008–2019. **Källa:** SCB

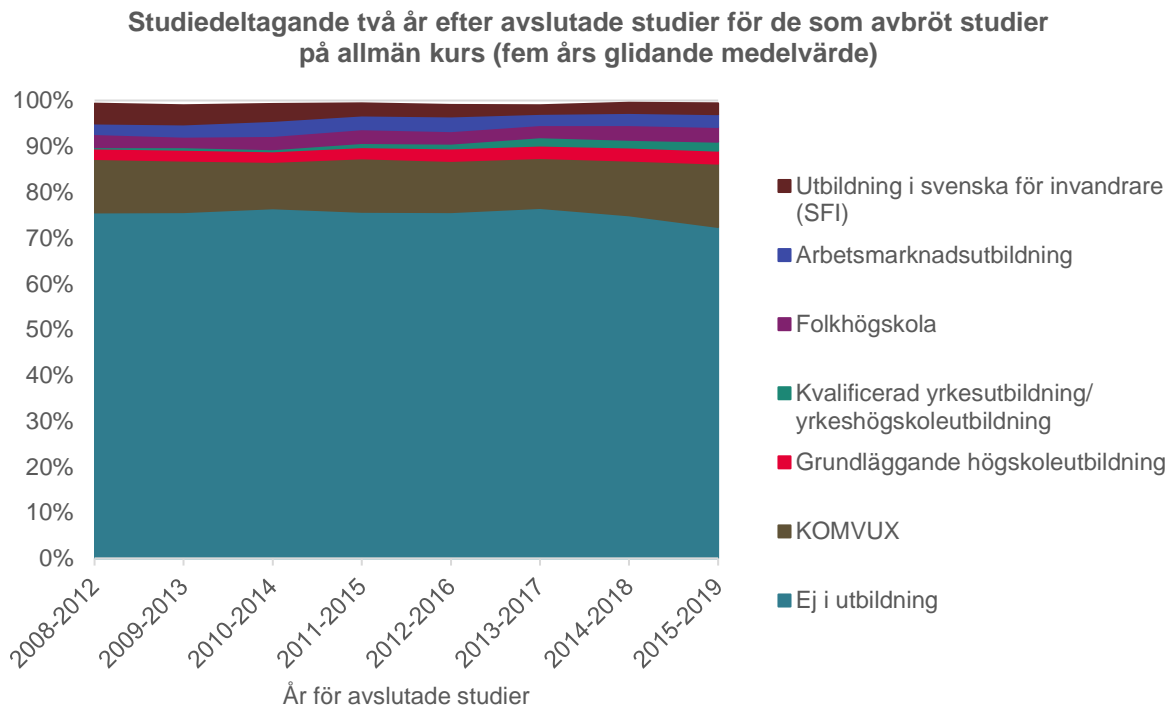
Figur C4: Sys­sel­­sät­­ning eller stu­die­del­ta­gan­de två år efter av­slu­ta­de stu­die­er på all­män kurs 2008–2019 (fem års glidan­de me­del­vär­de). **Källa:** SCB

Figur C5: Stu­die­del­ta­gan­de två år efter av­slu­ta­de stu­die­er för de som av­slu­ta­de med behörighet på all­män kurs 2008–2019 (fem års glidan­de me­del­vär­de). **Källa:** SCB

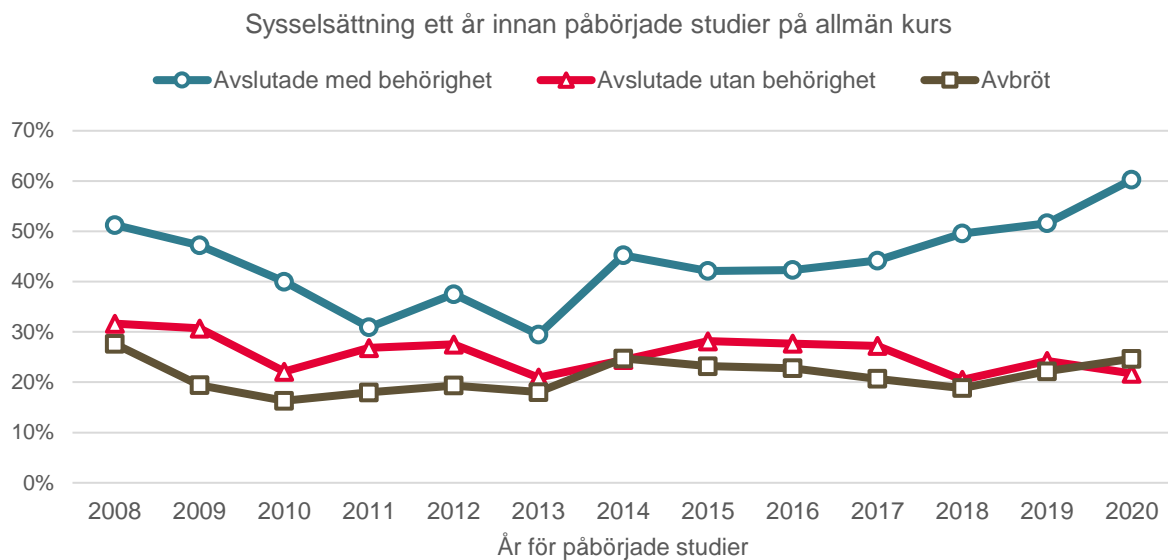

Figur C6: Studiedeltagande två år efter avslutade studier för de som avslutade utan behörighet på allmän kurs 2008–2019 (fem års glidande medelvärde). **Källa:** SCB

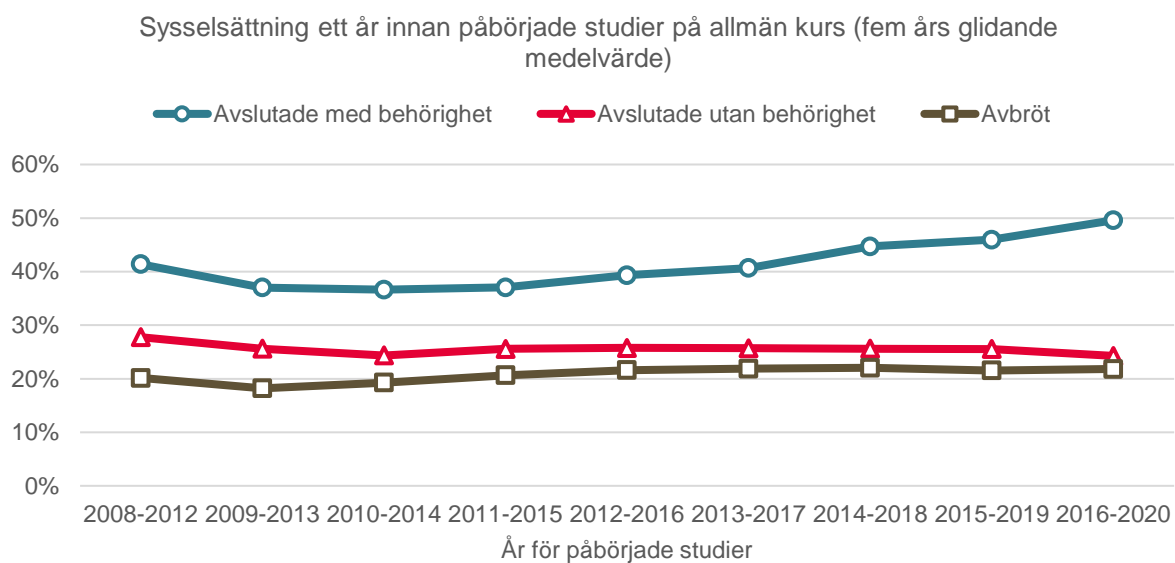

Figur C7: Studiedeltagande två år efter avslutade studier för de som avbröt studier på allmän kurs 2008–2019 (fem års glidande medelvärde). **Källa:** SCB

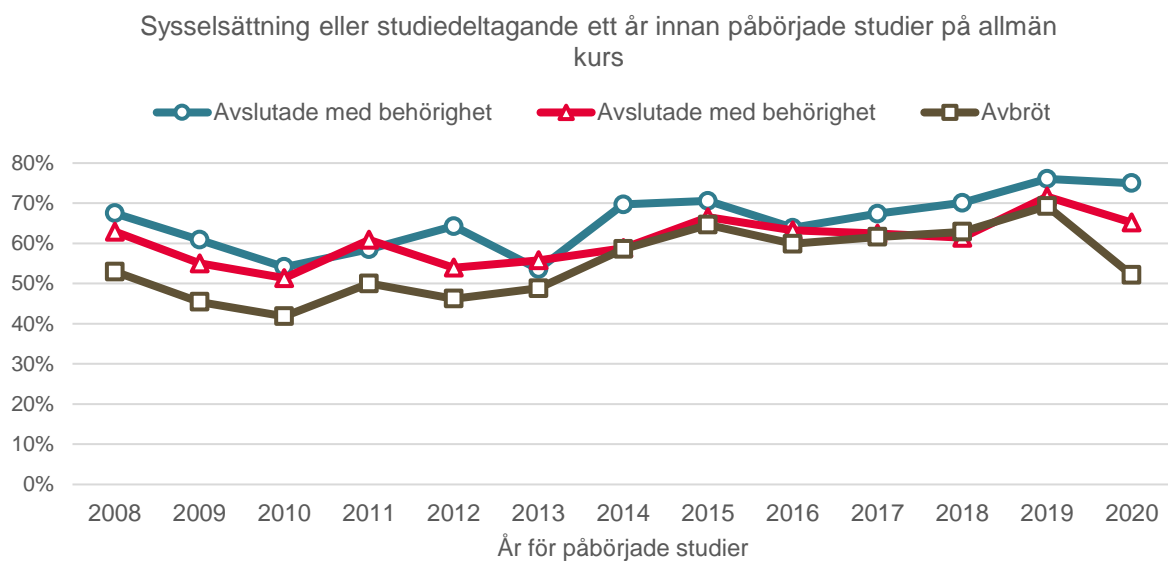
Ett år innan påbörjade studier

Figur C8: Sysstelsättning ett år innan påbörjade studier på allmän kurs 2008–2020. **Källa:** SCB

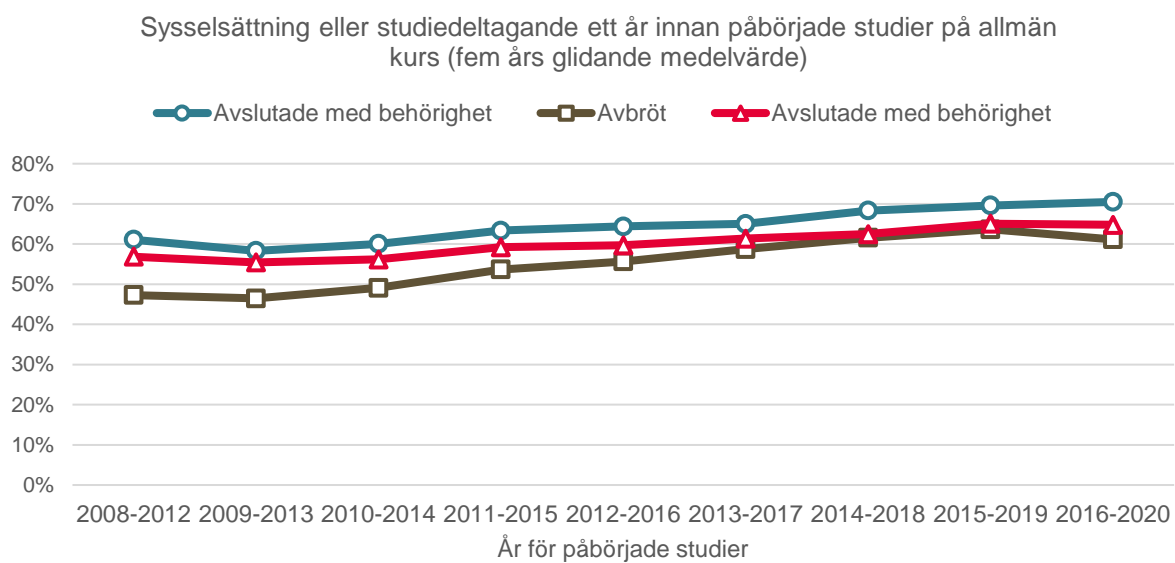

Figur C9: Sysstelsättning ett år innan påbörjade studier på allmän kurs 2008–2020 (fem års glidande medelvärde). **Källa:** SCB

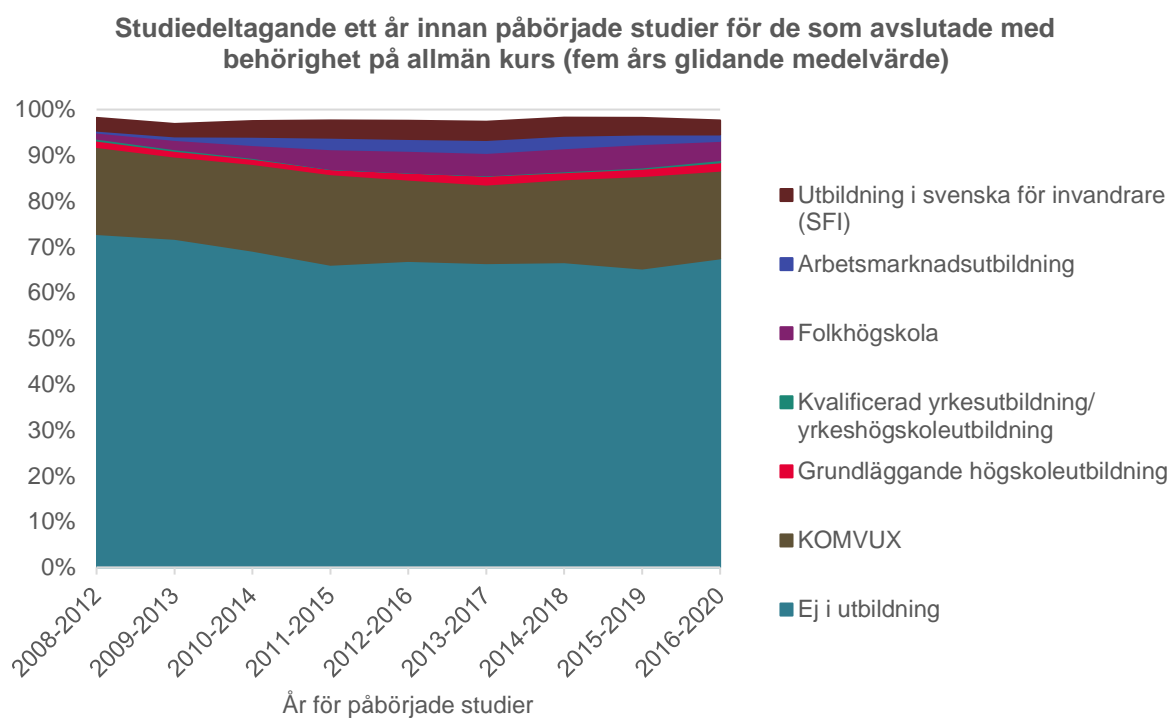
Figur C10: Sysselsättning eller studiedeltagande ett år innan påbörjade studier på allmän kurs 2008–2020.

Källa: SCB

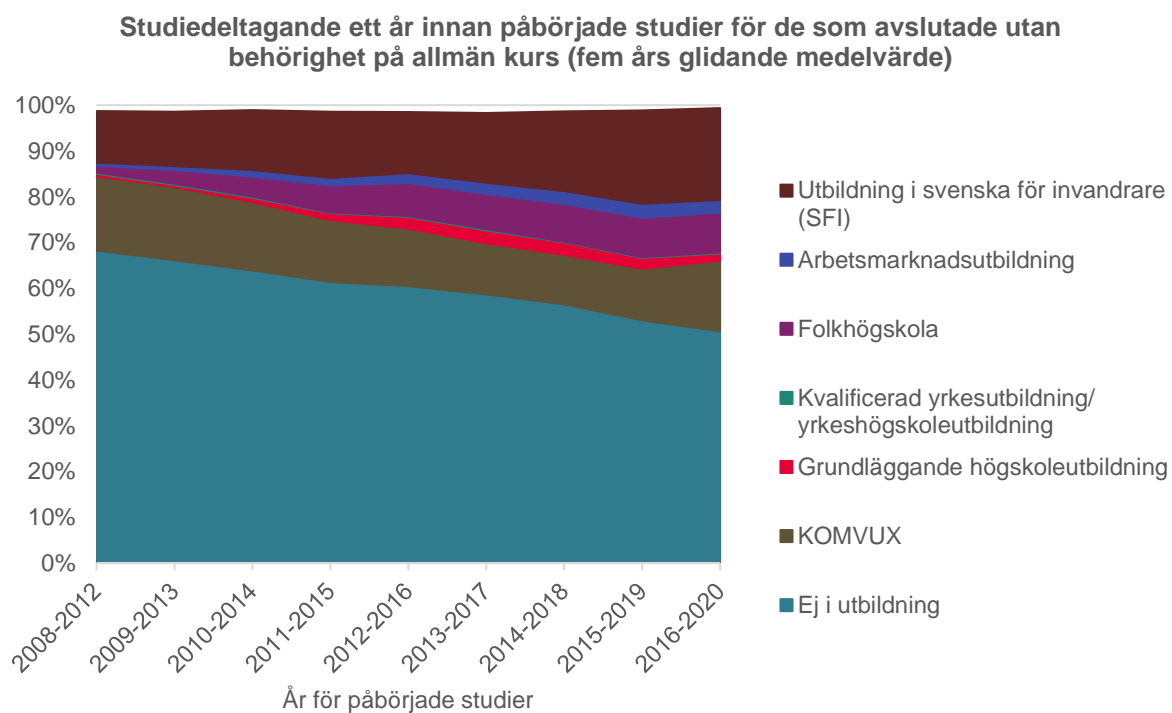

Figur C11: Sysselsättning eller studiedeltagande ett år innan påbörjade studier på allmän kurs 2008–2020

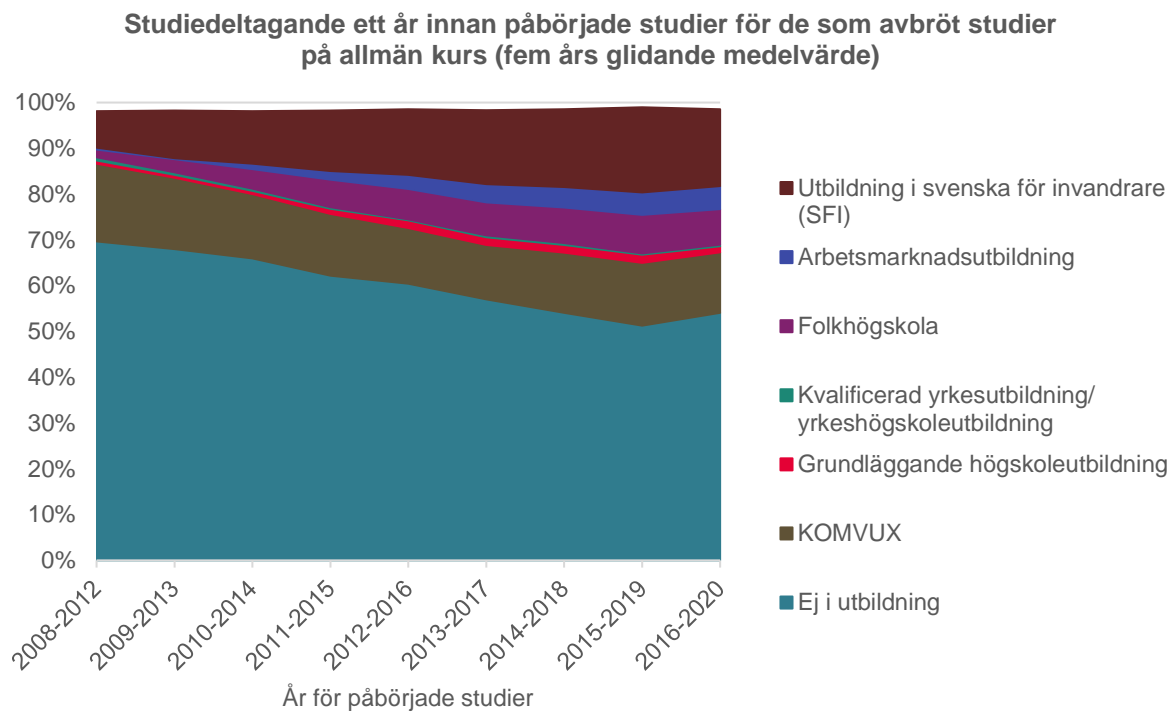
(fem års glidande medelvärde). Källa: SCB

Figur C12: Studiedeltagande ett år efter innan påbörjade studier för de som avslutade med behörighet på allmän kurs 2008–2020 (fem års glidande medelvärde). **Källa:** SCB

Figur C13: Studiedeltagande ett år efter innan påbörjade studier för de som avslutade utan behörighet på allmän kurs 2008–2020 (fem års glidande medelvärde). **Källa:** SCB

Figur C14: Studiedeltagande ett år efter innan påbörjade studier för de som avbröt studier på allmän kurs 2008–2020 (fem års glidande medelvärde). **Källa:** SCB

YRKESUTBILDNING SÄRSKILD KURS

Populationens storlek

Tabell C3: Populationens storlek för de som avslutade sina studier 2018–2019 på yrkesutbildning särskild kurs. **Källa:** SCB

Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning
267	261

Tabell C4: Populationens storlek för de som påbörjade sina studier 2018–2020 på yrkesutbildning särskild kurs. **Källa:** SCB

Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning
297	199

Två år efter avslutade studier

Tabell C5: Sysselsättning två år efter avslutade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2019. **Källa:** SCB

	2018	2019
Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	88%	80%
Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	81%	76%

Tabell C6: Sysselsättning eller studiedeltagande två år efter avslutade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2019. **Källa:** SCB

	2018	2019
Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	93%	91%
Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	87%	85%

Tabell C7: Studiedeltagande två år efter avslutade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2019.
Källa: SCB

	Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning		Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	
	2018	2019	2018	2019
Ej i utbildning	87%	77%	77%	74%
KOMVUX	4%	5%	6%	0%
Grundläggande högskoleutbildning	8%	8%	14%	15%
Kvalificerad yrkesutbildning/yrkeshögskoleutbildning	0%	6%	0%	7%
Folkhögskola	1%	2%	3%	2%
Arbetsmarknadsutbildning	0%	2%	0%	1%
Utbildning i svenska för invandrare (SFI)	0%	0%	0%	0%

Ett år innan påbörjade studier

Tabell C8: Sysselsättning ett år innan påbörjade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2020. **Källa:** SCB

	2018	2019	2020
Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	72%	51%	60%
Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	70%	67%	70%

Tabell C9: Sysselsättning eller studiedeltagande ett år innan påbörjade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2020. **Källa:** SCB

	2018	2019	2020
Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	84%	72%	82%
Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	87%	87%	83%

Tabell C10: Studiedeltagande ett år innan påbörjade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2020.
Källa: SCB

	Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning			Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Ej i utbildning	77%	72%	63%	71%	77%	73%
KOMVUX	13%	21%	30%	6%	10%	3%
Grundläggande högskoleutbildning	3%	7%	2%	21%	7%	13%
Kvalificerad yrkesutbildning/yrkeshögskoleutbildning	1%	0%	1%	0%	0%	3%
Folkhögskola	1%	0%	1%	0%	0%	0%
Arbetsmarknadsutbildning	1%	0%	2%	1%	0%	0%
Utbildning i svenska för invandrare (SFI)	0%	0%	0%	0%	3%	7%

ÖVRIG SÄRSKILD KURS

Populationens storlek

Tabell C11: Populationens storlek för de som avslutade sina studier 2018–2019 på övrig särskild kurs.
Källa: SCB

Fullföljde studier	Avbröt
786	280

Tabell C12: Populationens storlek för de som påbörjade sina studier 2018–2020 på övrig särskild kurs.
Källa: SCB

Fullföljde studier	Avbröt
746	423

Två år efter avslutade studier

Tabell C13: Sysselsättning två år efter avslutade studier på övrig särskild kurs 2018–2019. **Källa:** SCB

	2018	2019
Fullföljde studier	76%	75%
Avbröt	72%	69%

Tabell C14: Sysselsättning eller studiedeltagande två år efter avslutade studier på övrig särskild kurs 2018–2019. **Källa:** SCB

	2018	2019
Fullföljde studier	89%	86%
Avbröt	83%	86%

Tabell C15: Studiedeltagande två år efter avslutade studier på övrig särskild kurs 2018–2019. **Källa:** SCB

	Fullföljde studier		Avbröt	
	2018	2019	2018	2019
Ej i utbildning	66%	70%	67%	68%
KOMVUX	3%	3%	3%	5%
Grundläggande högskoleutbildning	22%	18%	22%	17%
Kvalificerad yrkesutbildning/yrkeshögskoleutbildning	3%	3%	3%	3%
Folkhögskola	3%	5%	2%	5%
Arbetsmarknadsutbildning	0%	0%	1%	1%
Utbildning i svenska för invandrare (SFI)	0%	0%	0%	0%

Ett år innan påbörjade studier

Tabell C16: Sysselsättning ett år innan påbörjade studier på övrig särskild kurs 2018–2020. **Källa:** SCB

	2018	2019	2020
Fullföljde studier	66%	77%	88%
Avbröt	70%	66%	70%

Tabell C17: Sysselsättning eller studiedeltagande ett år innan påbörjade studier på övrig särskild kurs 2018–2020. **Källa:** SCB

	2018	2019	2020
Fullföljde studier	83%	89%	92%
Avbröt	88%	83%	83%

Tabell C18: Studiedeltagande ett år innan påbörjade studier på övrig särskild kurs 2018–2020. **Källa:** SCB

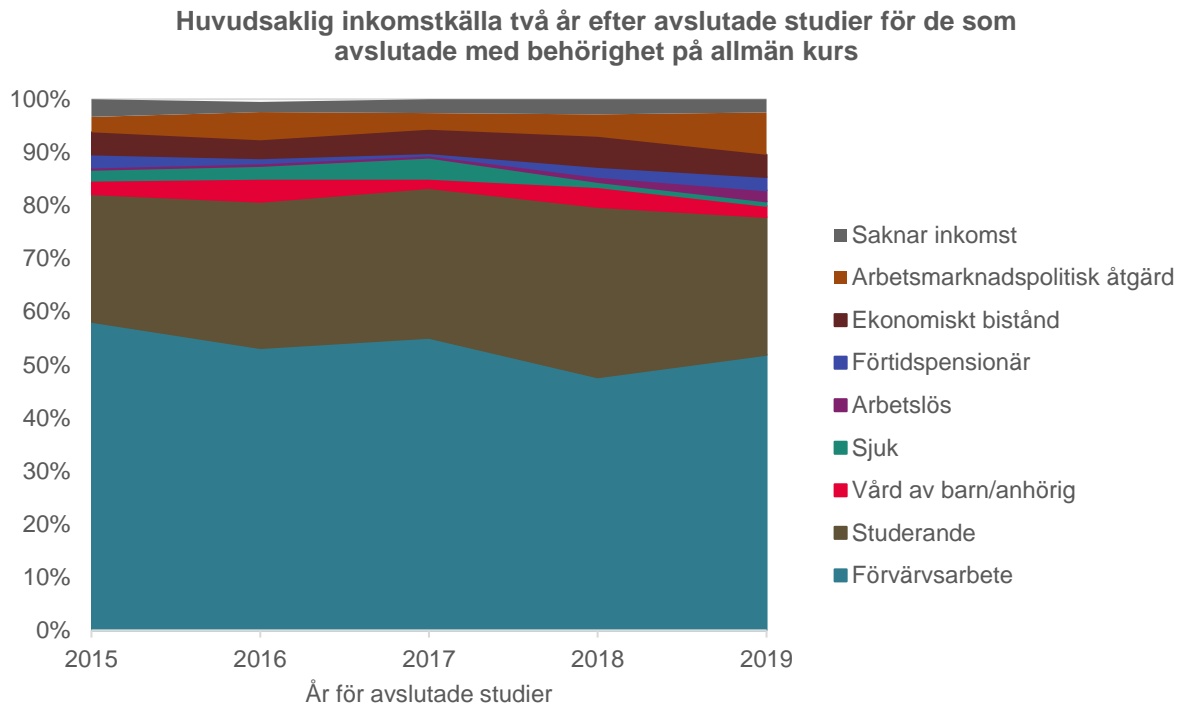
	Fullföljde studier			Avbröt		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Ej i utbildning	69%	73%	88%	70%	64%	72%
KOMVUX	5%	5%	3%	5%	6%	5%
Grundläggande högskoleutbildning	23%	17%	8%	18%	25%	12%
Kvalificerad yrkesutbildning/yrkeshögskoleutbildning	1%	1%	0%	1%	1%	1%
Folkhögskola	0%	1%	0%	0%	1%	1%
Arbetsmarknadsutbildning	0%	0%	0%	0%	0%	2%
Utbildning i svenska för invandrare (SFI)	0%	0%	0%	3%	2%	1%

APPENDIX D

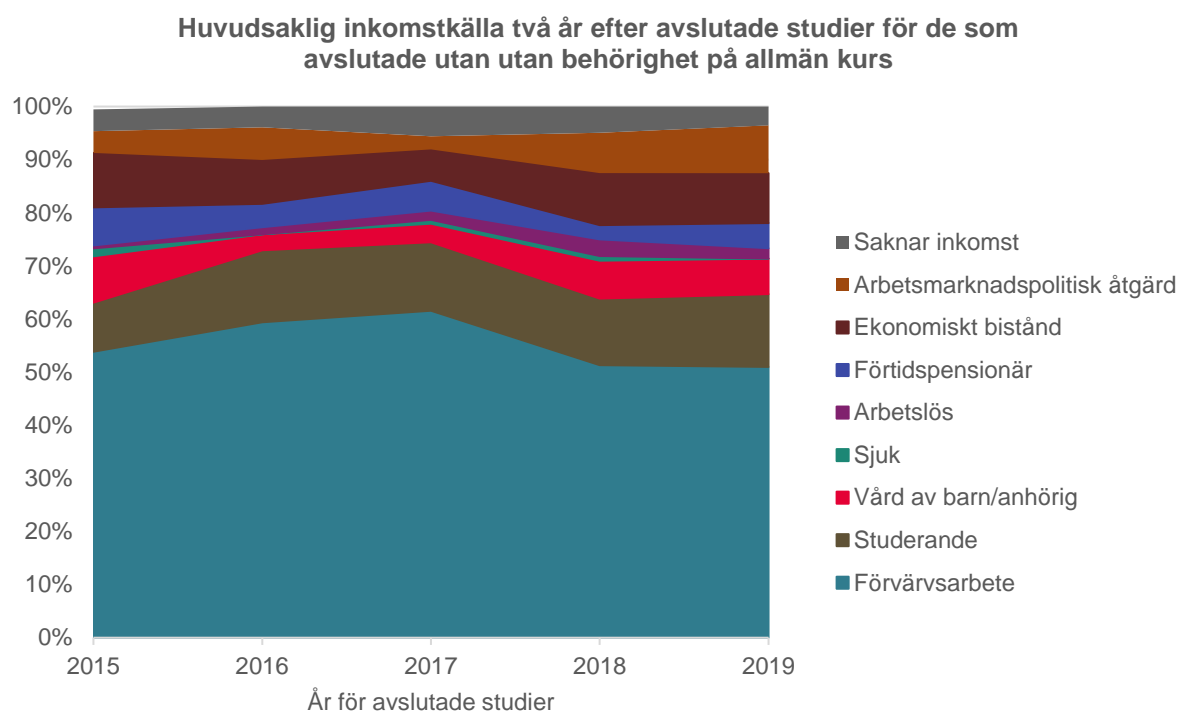
Populationerna i detta avsnitt är samma som de beskrivna i Appendix C ovan.

ALLMÄN KURS

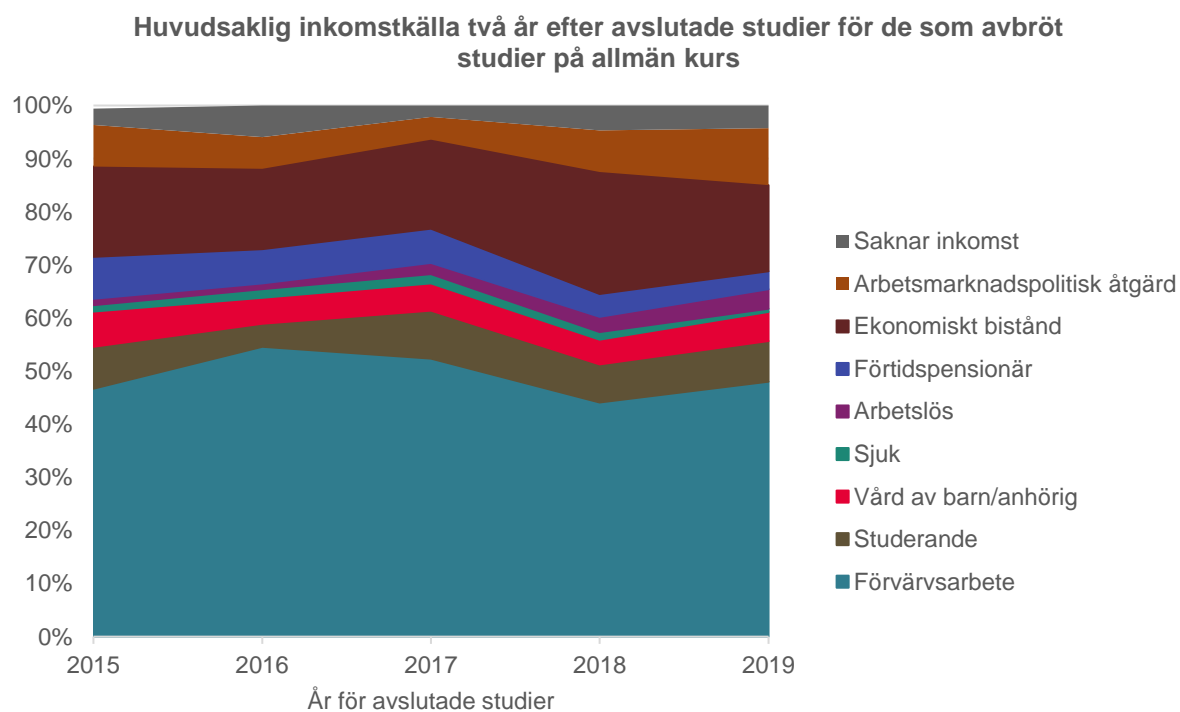
Två år efter avslutade studier

Figur D1: Huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier för de som avslutade med behörighet på allmän kurs 2015–2019. **Källa:** SCB

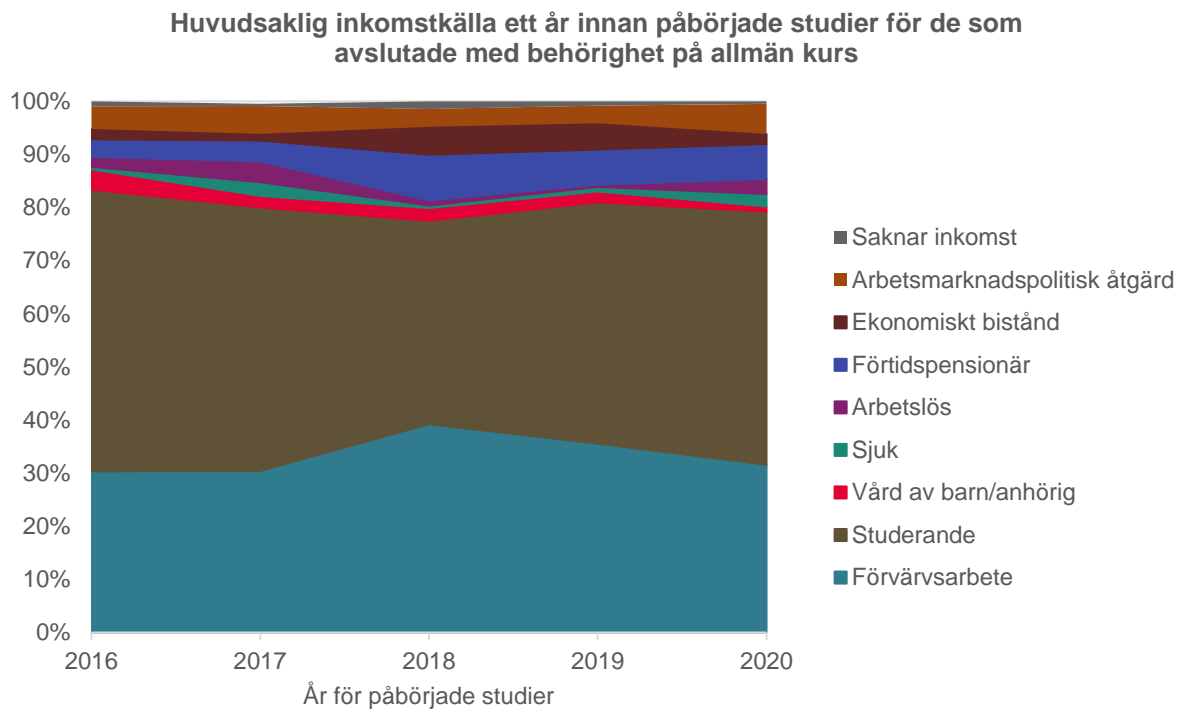

Figur D2: Huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier för de som avslutade utan behörighet på allmän kurs 2015–2019. **Källa:** SCB

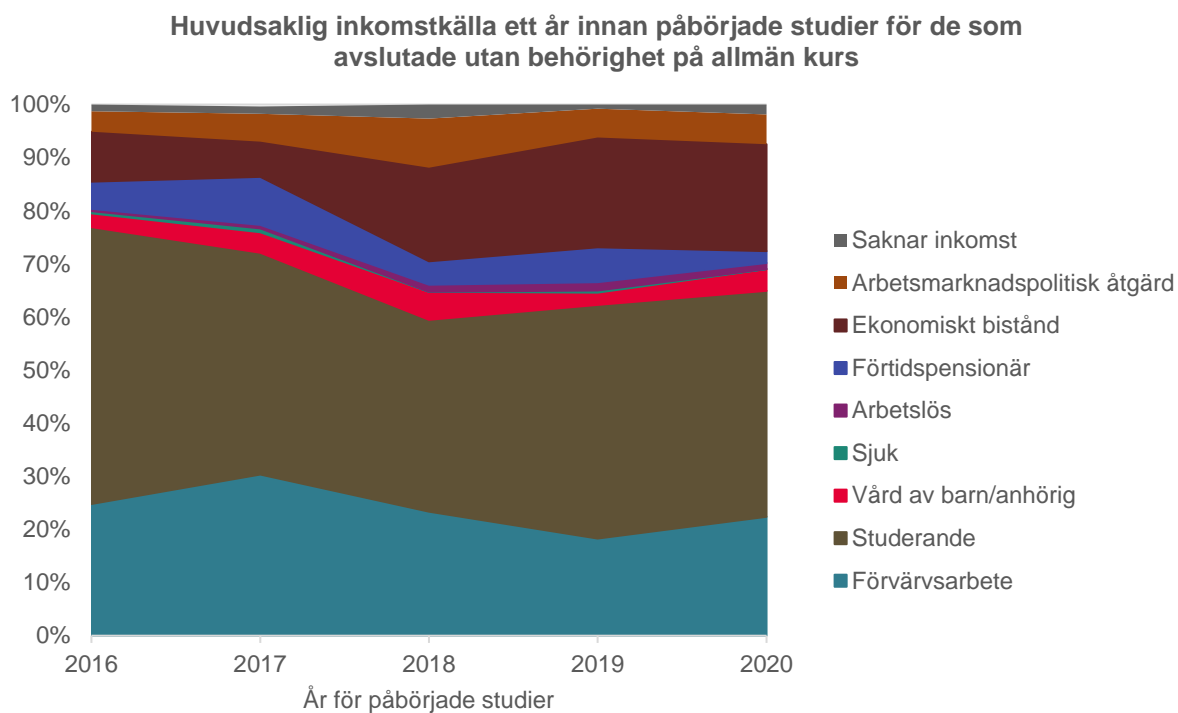

Figur D3: Huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier för de som avbröt studier på allmän kurs 2015–2019. **Källa:** SCB

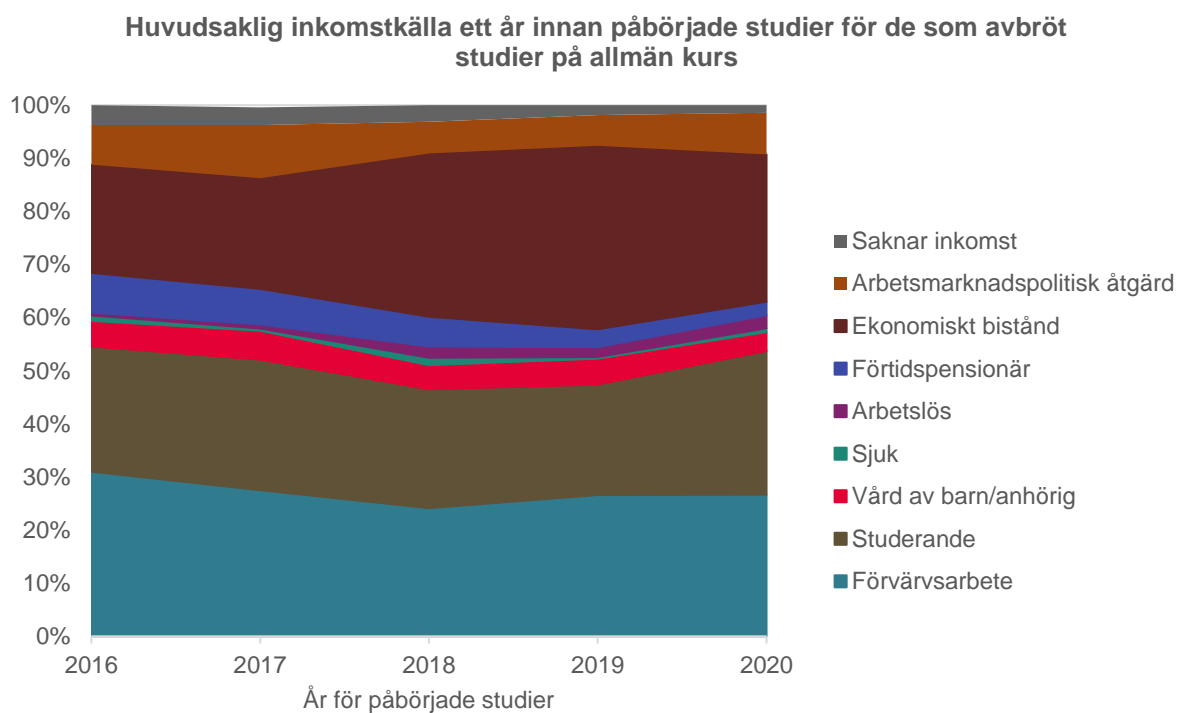
Ett år innan påbörjade studier

Figur D4: Huvudsaklig inkomstkälla ett år innan påbörjade studier för de som avslutade med behörighet på allmän kurs 2016–2020. **Källa:** SCB

Figur D5: Huvudsaklig inkomstkälla ett år innan påbörjade studier för de som avslutade utan behörighet på allmän kurs 2016–2020. **Källa:** SCB

Figur D6: Huvudsaklig inkomstkälla ett år innan påbörjade studier för de som avbröt studier på allmän kurs 2016–2020. **Källa:** SCB

YRKESUTBILDNING SÄRSKILD KURS

Två år efter avslutade studier

Tabell D1: Huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2019. **Källa:** SCB

	Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning		Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning	
	2018	2019	2018	2019
Förvärvsarbete	88%	77%	82%	67%
Studerande	4%	10%	5%	12%
Vård av barn/anhörig	3%	3%	1%	2%
Sjuk	2%	1%	2%	7%
Arbetslös	3%	1%	2%	1%
Förtidspensionär	0%	1%	0%	1%
Ekonomiskt bistånd	0%	0%	2%	4%
Arbetsmarknadspolitisk åtgärd	0%	4%	5%	4%
Saknar inkomst	0%	3%	1%	3%

Ett år innan påbörjade studier

Tabell D2: Huvudsaklig inkomstkälla ett år innan påbörjade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2020. **Källa:** SCB

	Avslutade med intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning			Avbröt eller avslutade utan intyg om fullföljd eftergymnasial yrkesutbildning		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Förvärvsarbete	61%	49%	33%	58%	42%	62%
Studerande	31%	39%	62%	28%	48%	27%
Vård av barn/anhörig	2%	1%	0%	3%	0%	1%
Sjuk	0%	1%	0%	2%	3%	0%
Arbetslös	2%	2%	2%	1%	2%	0%
Förtidspensionär	0%	1%	0%	1%	0%	1%
Ekonomiskt bistånd	0%	2%	0%	1%	1%	2%
Arbetsmarknadspolitisk åtgärd	4%	4%	3%	5%	3%	4%
Saknar inkomst	1%	0%	0%	2%	2%	1%

ÖVRIG SÄRSKILD KURS

Två år efter avslutade studier

Tabell D3: Huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslutade studier på övrig särskild kurs 2018–2019. **Källa:** SCB

	Fullföljde studier		Avbröt	
	2018	2019	2018	2019
Förvärvsarbete	70%	71%	67%	59%
Studerande	16%	13%	11%	15%
Vård av barn/anhörig	2%	1%	4%	5%
Sjuk	1%	2%	3%	4%
Arbetslös	2%	1%	2%	1%
Förtidspensionär	4%	4%	1%	5%
Ekonomiskt bistånd	1%	2%	4%	4%
Arbetsmarknadspolitisk åtgärd	2%	3%	6%	4%
Saknar inkomst	2%	2%	0%	0%

Ett år innan påbörjade studier

Tabell D4: Huvudsaklig inkomstkälla ett år innan påbörjade studier på yrkesutbildning särskild kurs 2018–2020. **Källa:** SCB

	Fullföljde studier			Avbröt		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Förvärvsarbete	59%	56%	60%	67%	60%	58%
Studerande	28%	28%	27%	15%	15%	18%
Vård av barn/anhörig	2%	1%	2%	4%	3%	6%
Sjuk	2%	3%	2%	3%	3%	3%
Arbetslös	1%	2%	1%	1%	2%	3%
Förtidspensionär	3%	5%	2%	1%	7%	1%
Ekonomiskt bistånd	1%	3%	2%	3%	3%	7%
Arbetsmarknadspolitisk åtgärd	1%	1%	2%	3%	0%	2%
Saknar inkomst	2%	2%	3%	2%	5%	2%

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
utveckling.skane.se

